

Briselē, 15.7.2016.
COM(2016) 463 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS

**Eiropas Savienības tiesību aktu piemērošanas pārraudzība
2015. gada ziņojums**

{SWD(2016) 230 final}
{SWD(2016) 231 final}

I.	Ievads	3
II.	Prioritāro politikas jomu īstenošana	4
1.	Jauns pamudinājums darbvietu izveidei, izaugsmei un ieguldījumiem	4
2.	Savstarpēji “saistīts vienots digitālais tirgus”	5
3.	Spēcīga Enerģētikas savienība ar tālredzīgu klimata pārmaiņu politiku	6
4.	Padziļinātāks un taisnīgāks iekšējais tirgus ar pastiprinātu rūpniecisko pamatu	6
5.	Visaptveroša un taisnīgāka ekonomiskā un monetārā savienība	9
6.	Tiesiskuma un pamattiesību joma, kuras pamatā ir savstarpēja uzticēšanās	9
7.	Ceļā uz jaunu migrācijas politiku	11
8.	Darbs ar dalībvalstīm, lai nodrošinātu ES tiesību aktu pienācīgu īstenošanu	12
8.1.	Īstenošanas plāni: pašreizējā situācija	12
8.2.	Skaidrojošie dokumenti: pašreizējā situācija	13
III.	Pārkāpumu procedūras	15
IV.	Pirms pārkāpuma procedūras sākšanas	16
1.	Problēmu konstatēšana	16
1.1.	Lietas pēc savas iniciatīvas	16
1.2.	Sūdzības un lūgumraksti	16
2.	Problēmu risināšana	18
V.	Pārkāpuma procedūras posmi	21
3.	Pirmstiesvedības posms	21
4.	Tiesas spriedumi saskaņā ar LESD 258. pantu un 260. panta 2. punktu	24
VI.	Direktīvu transponēšana	26
5.	Novēlota transponēšana	26
6.	Vēršanās Tiesā saskaņā ar LESD 258. pantu un 260. panta 3. punktu	28
VII.	Secinājumi	30

I. Ievads

Efektīva Eiropas Savienības (ES) tiesību aktu piemērošana ir būtiska, lai iedzīvotāji un uzņēmumi gūtu labumu no Eiropas Savienības politikas jomām. Pienācīga tiesību aktu piemērošana nodrošina, ka iedzīvotāji un uzņēmumi var izmantot savas tiesības un saņemt ātru un efektīvu risinājumu, ja tās tiek pārkāptas. Tādēļ Eiropas Komisijas galvenais uzdevums ir pārliecināties, ka ES tiesību akti tiek īstenoti. Ja tiesību akti netiek īstenoti vai tiek piemēroti nepareizi, ES pamati tiek vājināti.

ES tiesību aktu piemērošanas pārraudzība un uzlabošana ir Ž. K. Junkera vadītās Komisijas prioritāte un Labāka regulējuma pasākumu paketes svarīga sastāvdaļa¹. Šādas pārraudzības rezultāti tiek izmantoti tiesību aktu izvērtējumos, jauno iniciatīvu ietekmes vērtējumos un tiesību aktu aprites ciklā kopumā. Mērķis ir uzlabot esošo tiesību aktu īstenošanu un izpildi, kā arī jauno tiesību aktu kvalitāti.

Dalībvalstis ir atbildīgas par direktīvu laicīgu un pareizu transponēšanu valstu tiesību aktos un par ES tiesību aktu (*acquis*²) pareizu piemērošanu un īstenošanu kopumā. Komisija kā Līgumu sargātāja pārrauga dalībvalstu pasākumus un nodrošina, ka to tiesību akti atbilst ES tiesību aktiem.³ Galvenais uzdevums, sadarbojoties un vajadzības gadījumā sniedzot atbalstu un palīdzību, ir nodrošināt, lai dalībvalstis ievēro ES tiesību aktus.

Ja Komisija konstatē iespējamu pārkāpumu, tā sāk dialogu ar dalībvalsti, kas tiek aicināta problēmu risināt ātri un efektīvi saskaņā ar ES tiesību aktiem. Ja šādi problēmas risināšanas centieni nav sekmīgi, Komisija var sākt oficiālu pārkāpumu procedūru. Gadījumā, ja dalībvalsts joprojām nav izpildījusi Savienības tiesību aktu prasības, Komisija var ierosināt lietu Eiropas Savienības Tiesā. Kā pēdējais solis, ja dalībvalsts neizpilda Tiesas spriedumu vai nepaziņo Komisijai par likumdošanas direktīvas transponēšanas pasākumiem, var tikt ierosinātas finansiālas sankcijas⁴.

Šajā gada ziņojumā uzsvērti galvenie pasākumi tiesību aktu izpildes nodrošināšanas politikā 2015. gadā. Ziņojuma struktūra veidota ar uzsvaru uz tiesību aktu izpildi šīs Komisijas politikas prioritāšu jomās. Komisija sāka tiesību aktu izpildes pasākumus, piemēram, migrācijas un patvēruma jomā, kurā, ņemot vērā bēgļu krīzi, priekšplānā tika izvirzīta pilnīga un konsekventa kopējo noteikumu piemērošana par patvērumu un nelegālo migrāciju. Vēl viens piemērs ir bijušā trešā pīlāra instrumenti tādos jautājumos kā policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās, kur ES tiesību aktu pilnīga transponēšana un īstenošana ir būtiska, lai nodrošinātu koordinētu Eiropas reakciju uz drošības draudiem. Papildus prioritārajām jomām ziņojumam pievienotajos dokumentos⁵ aplūkots, cik labi tiek piemēroti ES tiesību akti un ar kādām problēmām saskaras dalībvalstis katrā politikas jomā.

¹ Komisija 2015. gada maijā prezentēja pasākumu kopumu, kuru mērķis bija veicināt ES lēmumu pieņemšanas procesa atklātību un pārredzamību, uzlabot jauno un esošo tiesību aktu kvalitāti tā, lai ES politika sasniegtu mērķus pašā lietderīgākajā un efektīvākajā veidā; skatīt COM(2015)215 *final*.

² Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 291. panta 1. punkts.

³ Saskaņā ar [LES 17. pantu](#) "[Komisija] nodrošina Līgumu piemērošanu, kā arī iestāžu saskaņā ar Līgumiem pieņemto pasākumu piemērošanu. Tā uzrauga Savienības tiesību piemērošanu [...]".

⁴ Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 258. pants un 260. panta 2. punkts.

⁵ SWD(2016) 230 final – SWD(2016) 231 final.

II. Prioritāro politikas jomu īstenošana

Nodrošināt, lai ES juridiskie instrumenti tiktu piemēroti un īstenoti labāk, ir priekšnoteikums ES politikas realizēšanai kopumā un jo īpaši Ž. K. Junkera vadītās Komisijas politikas prioritāšu realizēšanai. Lai sasniegtu ES politiku mērķus, Komisija izmanto plašu rīku klāstu, tostarp pārkāpumu procedūras. 2015. gada ziņojumā sniegts pārskats par Komisijas darbībām šajā jomā.

1. Jauns pamudinājums darbvietai, izaugsmei un ieguldījumiem

Ž. K. Junkera vadītās Komisijas galvenā prioritāte ir stiprināt Eiropas konkurētspēju un veicināt ieguldījumus, kas rada darbvietaus. Tomēr centieni izveidot pareizu normatīvo vidi, lai atbalstītu uzņēmējus un darbvietau radīšanu, tiek mazināti, ja pareizi un laikus netiek īstenots ES *acquis*. ES tiesību aktu piemērošanas un īstenošanas izpilde tādējādi būtiski veicina arī darbvietau radīšanu, izaugsmi un ieguldījumus.

Komisijas tiesību aktu izpildes nodrošināšanas darbības 2015. gadā bija ar uzsvaru uz šādām jomām:

Konkurences acquis izpilde

Komisija aktīvi turpināja centienus izpildīt pretmonopola un valsts atbalsta noteikumus. Piemēram, tika sāktas pārkāpumu procedūras, lai likvidētu privileģētās tiesības, kas bija piešķirtas valstij piederošam uzņēmumam attiecībā uz valsts hidroelektrostacijas koncesiju. Tāpat Komisija izmeklēja tiesību normas, kas ierobežo valsts konkurences iestāžu pilnvaras. Tā aktīvi sekoja tiesvedībai, kas ierosināta saskaņā ar LESD 260. panta 2. punktu, lūdzot Tiesai piemērot tām dalībvalstīm sodanādu un kavējuma naudas maksājumus, kas nebija atguvušas nelikumīgu un ar iekšējo tirgu nesaderīgu valsts atbalstu. Konsekventa lēmumu izpilde ir būtiska, lai nodrošinātu ticamību Komisijas kontrolei pār valsts atbalstu.

Veselības un darba drošības acquis izpilde

Pareiza un savlaicīga ES direktīvu transponēšana un piemērošana veselības un darba drošības jomā ir būtiska, lai nodrošinātu efektīvu aizsardzību darbinieku veselībai un drošībai, kā arī vienlīdzīgus konkurences apstākļus visā iekšējā tirgū, veicinot izaugsmi, nodarbinātību un ieguldījumus Eiropas Savienībā.

Komisija ir sākusi pārbaudes par to, kā dalībvalstis transponē Direktīvu⁶ par veselības un darba drošības jomā pielāgošanu Regulai par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu.⁷ Nodrošinot saikni starp darba drošības un veselības direktīvām un vielu un maisījumu klasificēšanas, marķēšanas un iepakojšanas regulu, šī direktīva ir svarīgs devums darbinieku veselības aizsardzībai pret risku tikt pakļautiem bīstamu ķīmisku vielu iedarbībai. Tāpat Komisija veic pārbaudes attiecībā uz Padomes Direktīvas, ar ko īsteno sociālo partneru Pamatlīgumu par asu instrumentu radītu ievainojumu novēršanu slimnīcu un veselības aprūpes nozarē⁸, pareizu transponēšanu dalībvalstīs.

Izglītības acquis izpilde

ES tiesību aktu pareiza piemērošana izglītības jomā ievērojami ietekmē ES pilsoņu, tostarp mobilo studentu, tiesības. Sūdzības, ko Komisija saņēmusi šajā jomā, attiecas uz piekļuvi izglītībai un jo īpaši uz jautājumiem, kas saistīti ar vienlīdzīgu attieksmi saistībā ar stipendijām, dotācijām un aizņēmumiem, mācību maksām, prasībām attiecībā uz valodas zināšanām, samazinātām transporta maksām studentiem vai cita starpā administratīvo praksi. Komisijas galvenais mērķis ir veicināt iedzīvotāju mācību mobilitāti, izmantojot ES tiesību aktu pareizu piemērošanu, kas veicina iedzīvotāju izglītības iespējas un tādējādi dod ieguldījumu nodarbinātībā un izaugsmei.

Vides acquis izpilde

⁶ Direktīva [2014/27/ES](#).

⁷ Regula (EK) Nr. [1272/2008](#).

⁸ Direktīva [2010/32/ES](#).

Komisijas mērķis, nodrošinot izpildi ES tiesību aktiem vides jomā, bija sasniegt stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus un veicināt spēcīgāku un izteiktāku "aprites" ekonomiku, kurā resursi tiek izmantoti ilgtspējīgākā veidā. Efektīva vides tiesību aktu izpilde ir ne tikai daļa no tiesiskuma uzturēšanas un priekšnosacījums veselīgākas vides radīšanai visā ES. Tā arī palīdz nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus visām dalībvalstīm un uzņēmējiem, kam jāizpilda vides prasības. Turklāt precīza izpilde stimulē tirgu meklēt inovatīvus veidus, kā uzlabot resursu efektivitāti un samazināt atkarību no importa. Šādas inovācijas var dot ES uzņēmumiem konkurences priekšrocības un radīt darbvietas.

Dažās dalībvalstīs saglabājas ievērojami trūkumi ES vides jomas tiesību aktu īstenošanā un izpildē. Jo īpaši tas saistīts ar atkritumu apsaimniekošanu, notekūdeņu attīrīšanas infrastruktūru un atbilstību gaisa kvalitātes robežvērtībām.

Komisija turpināja novērst šīs nepilnības, ne tikai izmantojot tiesiskus līdzekļus, konkrēti, piemērojot pārkāpuma procedūras, bet arī atbalstot atbilstību. Piemēram, Komisija atbalsta sadzīves atkritumu apsaimniekošanas uzlabošanu reģionos, kuros ir slikti vai vidēji izpildes rādītāji. Par pamatu izmantojot atkritumu apsaimniekošanas situācijas novērtējumu katrā dalībvalstī, tiek sagatavoti "ceļveži" ar ieteikumiem sadzīves atkritumu apsaimniekošanas uzlabošanai katrā valstī. Šādas iniciatīvas palīdz īstenot "aprites ekonomikas" iniciatīvu, ko Komisija pieņēma 2015. gada decembrī.⁹

Lauksaimniecības acquis izpilde

Komisijas tiesību aktu izpildes stratēģijas uzsvars bija uz to, lai nodrošinātu, ka tiek īstenoti lauksaimniecības pasākumi ar lielāko potenciālu atbalstīt izaugsmi un radīt darbvietas. Par prioritāti tika noteikts tas, lai dalībvalstis pareizi īstenotu noteikumus, kas regulē tiešo maksājumu shēmu atbilstoši kopējās lauksaimniecības politikas 2014.-2020. gada reformai. Ikgadējie tiešie maksājumi nodrošina pamata aizsardzību lauksaimnieku ienākumiem pret satricinājumiem, kādiem ir pakļauta lauksaimniecība, piemēram, cenu izmaiņām un laika apstākļiem. Tas palīdz novērst darbvietau un izlaides pārmērīgu zaudēšanu gan lauksaimniecībā, gan daudzās no tās atkarīgajās nozarēs.

Tāpat Komisija rūpīgi uzraudzīja ES kvalitātes marķēšanas shēmu īstenošanu, kas ļauj lauksaimniekiem un pārtikas ražotājiem veidot patērētāju atzinību produktiem ar īpašu kvalitāti, kas saistīta ar to izcelsmi (tā dēvētās ģeogrāfiskās izcelsmes norādes). Turklāt tika veiktas atbilstības pārbaudes bioloģiskās lauksaimniecības nozarē, lai novērstu, konstatētu un nepieļautu krāpšanu un vairotu patērētāju uzticēšanos.

Lielas pūles tika veltītas, lai pārliecinātos, ka atbalsts lauku attīstībai, ko dalībvalstis nodrošina, izmantojot lauku attīstības programmas, tiek piešķirts saskaņā ar attiecīgiem ES noteikumiem un apstiprināto programmu kritērijiem.

Jūrlietu un zivsaimniecības acquis izpilde

Komisija rūpīgi uzraudzīja zivsaimniecības saglabāšanas un kontroles jomas, kas ir būtiskas, veidojot "aprites" ekonomiku, kurā zivju resursi tiek izmantoti ilgtspējīgā veidā. Tas palīdzēs ilgtermiņā zivsaimniecības nozarē nodrošināt darbvietas un izaugsmi. Īpaša uzmanība tika pievērsta sistēmiskiem trūkumiem valstu zivsaimniecības pārraudzības sistēmās, jo to dēļ var palikt nepamanītas nelegālas zvejas darbības, tādējādi apdraudot nozares ilgtspēju. Saskaņā ar ES mērķi kļūt par spēcīgāku globālo dalībnieku zivsaimniecības jomā, Komisija rīkojās vairākos gadījumos, kad ES ekskluzīvā ārējā kompetence netika ievērota.

2. Savstarpēji "saistīts vienots digitālais tirgus"

Komisijas tiesību aktu izpildes stratēģija komunikācijas tīklu, saturs un uz tehnoloģijām vērstu prioritāšu jomā. Prioritātes ir, piemēram, elektronisko sakaru jomas tiesību aktu strukturāli elementi, piemēram, valstu pārvaldes iestāžu neatkarība, konsultāciju procedūru ievērošana un termiņi tirgus pārskatīšanas procesā, spektra pārvaldība un brīvība veikt uzņēmējdarbību. Tiesību aktu izpildes

⁹ [COM\(2015\)614 final](#).

pasākumi bija vērsti arī uz iekšējā tirgus saglabāšanas galvenajiem nosacījumiem audiovizuālo pakalpojumu jomā, piemēram, izcelsmes valsts principu un uztveršanas brīvību. Turklāt Komisija veica atbilstības pārbaudes par to, kā dalībvalstis transponē Direktīvu par valsts sektora informācijas atkalizmantošanu ("PSI direktīva").¹⁰

3. Spēcīga Enerģētikas savienība ar tālredzīgu klimata pārmaiņu politiku

Komisijas "Pamatstratēģija spēcīgai Enerģētikas savienībai ar tālredzīgu klimata pārmaiņu politiku"¹¹ nosaka, ka "spēcīgā esošo enerģētikas un saistīto tiesību aktu pilnīga īstenošana un precīza izpilde ir galvenais priekšnosacījums Enerģētikas savienības izveidei."

Komisija rūpīgi uzraudzīja *acquis* piemērošanu klimata un enerģētikas politikas jomās. Tā veica sistemātiskas pārbaudes par to, kā dalībvalstis transponē un izpilda šādu tiesību aktu prasības:

- "Trešās enerģētikas paketes" direktīvas,¹²
- Darbību jūrā drošuma direktīva,¹³
- Energoefektivitātes direktīva,¹⁴
- Ēku energoefektivitātes direktīva,¹⁵
- Atjaunojamo energoresursu direktīva,¹⁶
- Naftas produktu rezervju direktīva¹⁷ un
- Radioaktīvo atkritumu direktīva.¹⁸
- ES Emisiju tirdzniecības sistēmas direktīvas¹⁹,
- Degvielas kvalitātes direktīva²⁰ un
- Oglekļa dioksīda ģeoloģiskās uzglabāšanas direktīva²¹.

Komisija sāka 15 pārkāpuma procedūras par Darbību jūrā drošuma direktīvas novēlotu transponēšanu. Turklāt tika sistemātiski sākti "EU Pilot" dialogi²² un pārkāpuma procedūras par ziņojumu sniegšanas pienākumu nepildīšanu, galvenokārt saistībā ar Energoefektivitātes direktīvu un Ēku energoefektivitātes direktīvu un Gāzes piegādes drošuma regulu.²³ Rezultātā tika panākta gandrīz 100 % atbilstība prasībai iesniegt ziņojumus.

4. Padziļinātāks un taisnīgāks iekšējais tirgus ar pastiprinātu rūpniecisko pamatu

Vienotais tirgus nodrošina milzīgas iespējas Eiropas uzņēmējiem, kā arī lielākas izvēles iespējas un zemākas cenas patērētājiem. Tas ļauj cilvēkiem ceļot, dzīvot, strādāt un studēt tur, kur viņi vēlas. Tomēr šie ieguvumi nevar materializēties, ja netiek piemēroti vai īstenoti vienotā tirgus noteikumi vai ja to traucē citi šķēršļi.

Vienotā tirgus, rūpniecības, uzņēmējdarbības un MVU acquis izpilde

Komisijas jaunā vienotā tirgus stratēģija²⁴ paredz holistiskāku pieeju iekšējā tirgus noteikumu izpildei, tostarp viedas izpildes stratēģijas piemērošanu. Saskaņā ar labāka regulējuma pieeju tā aptver visus

¹⁰ Direktīva [2013/37/ES](#).

¹¹ [COM\(2015\)80](#).

¹² Direktīva [2009/72/EK](#) un [2009/73/EK](#).

¹³ Direktīva [2013/30/ES](#).

¹⁴ Direktīva [2012/27/ES](#).

¹⁵ Direktīva [2010/31/ES](#).

¹⁶ Direktīva [2009/28/EK](#).

¹⁷ Direktīva [2009/119/EK](#).

¹⁸ Direktīva [2011/70/EURATOM](#).

¹⁹ Direktīva [2008/101/EK](#) un [2009/29/EK](#).

²⁰ Direktīva [2009/30/EK](#).

²¹ Direktīva [2009/31/EK](#).

²² Skatīt šā ziņojuma IV iedaļas 2. punktu.

²³ Regula (ES) Nr. [994/2010](#).

²⁴ [COM\(2015\) 550 final](#).

politikas veidošanas posmus, sākot no politikas izstrādes un īstenošanas līdz informācijai. Tajā ietverta novērtēšanas un izpildes labāka integrēšana politikas izstrādē un labākas palīdzības un atbalsta sniegšana dalībvalstīm par to, kā īstenot iekšējā tirgus noteikumus. Šī stratēģija nodrošinās arī konsekventāku un efektīvāku izpildes politiku ar mērķi uzlabot vispārējo atbilstību vienotā tirgus noteikumiem un ES tiesību aktiem kopumā.

Atbilstoši jaunajai pieejai Komisija un vairākas dalībvalstis 2015. gadā izstrādāja valsts stratēģijas publiskā iepirkuma jomā, lai risinātu pamata iemeslus sistēmiskām un atkārtotām problēmām. Komisija organizēja dialogus ar dalībvalstīm par konkrētiem jautājumiem, lai palīdzētu novērst grūtības to īstenošanā. Turklāt Komisija apņēmas apzināt konkrētus piemērošanas un īstenošanas jautājumus, kas izriet no iepirkuma noteikumiem tādās nozarēs kā veselības aprūpe, IT, enerģētika un atkritumu apsaimniekošana.

Tāpat Komisija rīkojās, kad bija noteikti gadījumi, kuros pārkāpti iekšējā tirgus noteikumi par juridisko formu un akciju vai kapitāla daļu turēšanu atbilstīgi Pakalpojumu direktīvai. Rezultātā 2015. gadā tika sākti 10 "EU Pilot" dialogi un 6 pārkāpumu procedūras.

Pārkāpumu lietas, kas saistītas ar Maksājumu kavējumu novēršanas direktīvu²⁵, spēcīgi ietekmē dalībvalstu finanšu pielāgojumu programmas. Saskaņā ar direktīvu uz maksājumu nokavējumiem privātajiem piegādātājiem attiecas saprašanās memorands starp Eiropas Stabilizācijas mehānismu un Grieķiju un Portugāles pēcprogrammas uzraudzība. Tā kā šīs programmas nosaka, ka visi publiskie parādi ir jānokārto noteiktā termiņā, tas var ietekmēt atbilstību Maksājumu kavējumu novēršanas direktīvas prasībām.

Patērētāju tiesību aizsardzības acquis izpilde

Eiropas Savienības Tiesa ir pastāvīgi stiprinājusi principu, ka dalībvalstu procesuālajās tiesībās ir jāņem vērā tas, ka patērētāji parasti ir vājākā puse, tāpēc tiem ir jāgūst reāls labums no ES patērētāju aizsardzības tiesību aktiem. Tiesa 2015. gadā pilnveidoja šo judikatūru, balstoties uz principiem par *ex officio* kontroli, ko veic valsts tiesas, līdzvērtības un efektivitātes principiem. Tādēļ Komisija dažām dalībvalstīm "EU Pilot" dialogos un arī pārkāpumu procedūrās ir minējusi Tiesas judikatūras sekas, balstoties uz šiem principiem. Tāpat Komisija ir pasūtījusi pētījumu par Tiesas judikatūras ietekmi uz procedūrām dalībvalstīs.

Komisija sāka pārkāpumu procedūras par Direktīvas par strīdu alternatīvu izšķiršanu²⁶ novēlotu transponēšanu, kura saistīta ar efektīvas alternatīvas patērētāju strīdu izšķiršanas sistēmas izveidi apvienojumā ar tiešsaistes platformu. Tāpat Komisija izvērtēja to valsts pasākumu kvalitāti, ar kuriem tika transponēta Patērētāju tiesību aizsardzības direktīva,²⁷ kas cita starpā attiecas uz tiešsaistes līgumiem. Šo pārbauci rezultātā Komisija sāka 20 "EU Pilot" dialogus par neatbilstību direktīvai.

Daudzas dalībvalstis 2015. gadā turpināja veikt izmaiņas tiesību aktos atbilstoši Direktīvai par negodīgu komercpraksi.²⁸ Paralēli tam Komisija turpināja darbu pie 2009. gada vadlīniju dokumenta atjaunināšanas par direktīvas²⁹ piemērošanu, lai uzlabotu uzņēmumu atbilstību tās prasībām un izpildi dalībvalstīs. Tieši tāpat "EU Pilot" dialogi un pārkāpumu lietas par Direktīvas par kompleksiem ceļojumiem³⁰ transponēšanu bija iemesls tiesību aktu grozījumiem vairākās dalībvalstīs. Šo izmaiņu mērķis ir panākt atbilstību prasībai, ka kompleksu ceļojumu organizētājiem un/vai mazumtirgotājiem, kas pārdod kompleksus ceļojumus, ir jāsniedz pierādījumi par maksājumu, ko viņi saņem, drošumu un

²⁵ Direktīva [2011/7/ES](#).

²⁶ Direktīva [2013/11/ES](#).

²⁷ Direktīva [2011/83/EK](#).

²⁸ Direktīva [2005/29/EK](#).

²⁹ [SEC\(2009\)1666](#).

³⁰ Direktīva [90/314/EEK](#).

par atpūtnieku repatriēšanu maksātspējas gadījumā. Komisija 2015. gada decembrī iesniedza ziņojumu³¹ par Direktīvas par daļlaika lietojuma tiesībām³² piemērošanu.

Turklāt Komisija cieši sadarbojas ar patērētāju tiesību aizsardzības iestādēm, lai labāk īstenotu patērētāju tiesības. Autonomas nozarē pieci lieli autonomas uzņēmumi ir piekrituši būtiski pārskatīt politiku attiecībā pret patērētājiem. Iedzīvotāju ieguvums būs lielāka skaidrība par apdrošināšanas polisēm un degvielas tvertņu uzpildes iespējām, un lielāka cenu pārredzamība.³³

Veselības aprūpes un pārtikas nekaitīguma acquis izpilde

Komisija 2015. gadā galveno uzmanību pievērša Pārrobežu veselības aprūpes direktīvas pilnīgai transponēšanai.³⁴ Tas nozīmēja vairāku pārkāpumu lietu sākšanu. Reaģējot uz to, dalībvalstis pastiprināja centienus, lai pabeigtu transponēšanu pirms lietu nonākšanas Eiropas Savienības Tiesā. Veselības aprūpes nozarē Komisija sāka "EU Pilot" dialogus par Direktīvas par cilvēka audiem un šūnām³⁵ pareizu transponēšanu. Izpilde dzīvnieku labturības nozarē ir sākta, sākot pārkāpumu procedūras pret vairākām dalībvalstīm par prasību neizpildi attiecībā uz dējējvistām un sivēnmāšu grupu turēšanu. 2015. gadā tās deva gaidītos rezultātus, tika slēgtas gandrīz visas lietas sakarā ar atbilstību attiecīgajām direktīvām.³⁶

Mobilitātes un transporta acquis izpilde

Šajā jomā Komisija sāka un turpināja pārkāpumu lietas par jautājumiem, kas tieši ietekmē iekšējā tirgus izveides pabeigšanu, jo īpaši:

- diskriminējošas lietotāju maksas par vieglajiem automobiļiem,
- ierobežojumi nerezidentu pārvadātāju piekļuvei valsts autoceļu transporta tirgiem,
- šķēršļi tiesībām veikt uzņēmējdarbību, ko rada monopola nosacījumi dokeru pieņemšanai darbā, un
- tādi ierobežojumi transporta pakalpojumu sniegšanai un brīvai preču apritei, kas izriet no valsts minimālās algas tiesību aktiem.

Dalībvalstis 2015. gadā pastiprināja centienus, lai izpildītu Tiesas lēmumus, ar ko pieprasa pilnībā piemērot Pirmās dzelzceļu paketes noteikumus. Tādēļ Komisija varēja slēgt attiecīgās pārkāpumu procedūras pret trim dalībvalstīm. Tomēr dalībvalstis neīstenoja līdzīgus centienus, lai laikus transponētu Direktīvu, ar ko izveido vienotu Eiropas dzelzceļa telpu³⁷. Līdz ar to Komisija sāka 20 pārkāpumu procedūras.

Komisija aktīvi turpināja centienus, lai sekmētu digitālo tehnoloģiju izmantošanu, jo īpaši autoceļu transporta nozarē. ES tiesību aktu piemērošanas pārraudzība šajā jomā ir pastiprināta, un 2015. gadā tika sāktas vai turpinātas vairākas pārkāpumu procedūras par to, kā piemēro Direktīvu par autoceļu lietotāju nodokļa elektronisko iekasēšanas sistēmu savstarpēju izmantojamību.³⁸ Atbilstības pārbaudes par Direktīvas par vadītāju apliecībām³⁹ īstenošanu bija iemesls 20 pārkāpumu procedūru sākšanai 2015. gadā.

Tiešo nodokļu acquis izpilde

³¹ [COM\(2015\)644 final](#).

³² Direktīva [2008/122/EK](#).

³³ http://ec.europa.eu/justice/newsroom/consumer-marketing/news/150713_en.htm.

³⁴ Direktīva [2011/24/ES](#).

³⁵ Direktīva [2004/23/EK](#).

³⁶ Direktīvas [1999/74/EK](#) un [2008/120/EK](#).

³⁷ Direktīva [2012/34](#).

³⁸ Direktīva [2004/52/EK](#).

³⁹ Direktīva [2006/126/EK](#).

Komisija par atbilstību ES tiešo nodokļu tiesību aktiem turpināja trīs iniciatīvas, kas bija sāktas laikposmā no 2011. līdz 2014. gadam. Visu trīs mērķis ir nodrošināt ieguvumu nodokļu maksātājiem. Pirmā iniciatīva ir pārbaudīt, vai dalībvalstis piemēro vienādus nodokļus cilvēkiem, kas manto īpašumus citā dalībvalstī.⁴⁰ Otrā ir pārbaudīt, vai cilvēkiem, kas dzīvo vienā dalībvalstī, bet strādā citā (pārrobežu strādājošie), piemēro vienlīdzīgu nodokļu režīmu.⁴¹ Trešā iniciatīva, kas tika sākta 2014. gada beigās, papildina un pabeidz iepriekšējās divas, pārbaudot, kāds nodokļu režīms tiek piemērots cilvēkiem, kas reāli pārvietojas no vienas ES dalībvalsts uz citu (mobilas personas).⁴²

5. Visaptveroša un taisnīgāka ekonomiskā un monetārā savienība

Finanšu stabilitātei ir svarīgi izveidot kapitāla tirgu savienību, pabeigt banku savienību un veicināt pārrobežu ieguldījumus. Komisijas tiesību aktu izpildes politika šajā jomā uzsvāra liek uz direktīvu, kas pieņemtas finanšu reformas ietvaros, savlaicīgas un pareizas transponēšanas pārraudzīšanu.

Īpaša uzmanība tika veltīta Direktīvām par banku atveseļošanas un noregulējuma režīmu⁴³ un noguldījumu garantiju sistēmām.⁴⁴ Šo tiesību aktu transponēšana ir būtiska, lai spēkā stātos jaunizveidotais Vienota noregulējuma mehānisms, kas vēl vairāk padziļinās ekonomisko un monetāro savienību. Tāpat Komisija pārbaudīja, vai valstu tiesību aktos ir laikus transponētas Grāmatvedības un Pārredzamības direktīvas⁴⁵. Turklāt tā veica atbilstības pārbaudes un nepieciešamības gadījumā sāka pārkāpumu procedūras par neatbilstību šādiem tiesību aktiem:

- Direktīva par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību,⁴⁶
- Finanšu konglomerātu direktīva,⁴⁷
- Maksāspēja II direktīva un *Omnibus II* direktīva,⁴⁸
- Direktīva par alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem⁴⁹ un
- Kredītreitingu direktīva.⁵⁰

6. Tiesiskuma un pamattiesību joma, kuras pamatā ir savstarpēja uzticēšanās

Eiropiešiem ir kopīgas vērtības un tiesības, kas izklāstītas ES līgumos un Pamattiesību hartā.

Viena no ES pamatbrīvībām ir *personu brīva pārvietošanās*. Direktīvas par tiesībām brīvi pārvietoties⁵¹ un ar to saistītā *acquis* piemērošana, ko veic valstu pārvaldes iestādes vietējā mērogā, ir būtiska, lai nodrošinātu, ka eiropieši var pilnībā izbaudīt tiesības brīvi pārvietoties. Skaidrības trūkums par ES pilsoņu tiesībām un pienākumiem var ierobežot viņu brīvu pārvietošanos. Tādēļ Komisija ir apņēmusies palīdzēt valstu pārvaldes iestādēm pārvarēt šo informācijas trūkumu. Šajā nolūkā tā izstrādā e-mācīšanās rīku par ES pilsoņu tiesībām brīvi pārvietoties. Tas dos valstu pārvaldes iestādēm — kurām ir tieša vai netieša ietekme uz ES pilsoņu tiesībām brīvi pārvietoties — praktisku instrumentu, lai labāk izprastu ar brīvu pārvietošanos saistītās tiesības un pienākumus un tādējādi uzlabotu to piemērošanu praksē. 2015. gadā tika panākts ievērojams progress, un šis rīks būs pieejams dalībvalstu iestādēm 2016. gadā.

⁴⁰ [IP/11/1551](#).

⁴¹ [IP/12/340](#).

⁴² [IP/14/31](#).

⁴³ Direktīva [2014/59/ES](#).

⁴⁴ Direktīva [2014/49/ES](#).

⁴⁵ Direktīva [2013/34/ES](#).

⁴⁶ Direktīva [2013/36/ES](#).

⁴⁷ Direktīva [2011/89/ES](#).

⁴⁸ Direktīvas [2009/138/EK](#) un [2014/51/ES](#).

⁴⁹ Direktīva [2011/61/ES](#).

⁵⁰ Direktīvas [2013/14/ES](#) un [2013/50/ES](#).

⁵¹ Direktīva [2004/38/EK](#).

Krimināltiesību jomā 2015. gadā dalībvalstīm savos valsts tiesību aktos bija jātransponē divas galvenās direktīvas attiecībā uz tiesiskumu un pamattiesībām. Viena ir paredzēta, lai nodrošinātu noziegumos cietušo pienācīgu aizsardzību (Eiropas aizsardzības orderis⁵²). Otrā iedibina obligātos standartus par šādu cietušo tiesībām, atbalstu un aizsardzību.⁵³ Komisija sāka pārkāpumu procedūras pret dalībvalstīm, kas nebija izpildījušas savus pienākumus. Tāpat tā sāka vai pabeidza pārbaudes par valsts tiesību aktu atbilstību Direktīvām par procesuālajām tiesībām⁵⁴ un sāka "EU Pilot" dialogus, ja tika konstatēti trūkumi.

Attiecībā uz *tiesu iestāžu sadarbību civilīetās* Komisija izceļ bērnu tiesību veicināšanu un aizsardzību un jo īpaši starptautiskās bērnu nolaupīšanas novēršanu un apkarošanu. Komisija pauda uzskatu, ka visa joma par bērnu starptautisko nolaupīšanu (tostarp to jaunpievienojušos valstu pieņemšana, kas pievienojas 1980. gada Hāgas Konvencijai par bērna starptautisku nolaupīšanu), ir iekļauta ES ekskluzīvā ārējā kompetencē, jo ir pieņemti paralēli iekšēji ES tiesību akti (Briseles IIa regula⁵⁵). Ņemot vērā vairākuma dalībvalstu iebildumus, un pēc pārkāpumu procedūru sākšanas pret vairākām dalībvalstīm par ES ekskluzīvās ārējās kompetences nerespektēšanu šajā jomā Komisija vēlējas saņemt Tiesas atzinumu. Tiesa apstiprināja⁵⁶, ka piekrišanas sniegšana faktam par trešās valsts pievienošanu Hāgas Konvencijai ir ES ekskluzīvā kompetencē. Pēc Tiesas atzinuma Padome atsāka sarunas par tiem ierosinātajiem Komisijas priekšlikumiem saistībā ar šo jautājumu, kurus Komisija publicēja 2015. gadā.

Datu aizsardzības jomā Tiesa 2015. gada 6. oktobra spriedumā⁵⁷ atzina par spēkā neesošu Komisijas lēmumu par "drošības zonu".⁵⁸ Tā noteica, ka lēmumā nav ietverti pietiekami Komisijas secinājumi, ka ASV valsts iestāžu piekļuve datiem, kas tām nosūtīti saskaņā ar lēmumu, ir ierobežota vai ka pastāv efektīva tiesiskā aizsardzība pret šāda veida iejaukšanos, jo īpaši ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7., 8. un 47. pantu. Pēc šā sprieduma Komisija 2015. gada 6. novembrī pieņēma paziņojumu par personas datu pārsūtīšanu no ES uz ASV saskaņā ar Datu aizsardzības direktīvu.⁵⁹ Tas sniedz pārskatu par alternatīviem rīkiem transatlantiskai datu pārsūtīšanai saskaņā ar direktīvu, kamēr nepastāv lēmums par atbilstību.

Vienlīdzīgas attieksmes un antidiskriminācijas jomā Komisija turpināja cīņu pret romu diskrimināciju dalībvalstīs, stiprinot Rasu vienlīdzības direktīvas⁶⁰ izpildi. Tā sāka pārkāpumu procedūras pret otru dalībvalsti par romu bērnu diskrimināciju izglītības jomā un turpināja "EU Pilot" dialogus ar vairākām citām dalībvalstīm, jo pastāvēja aizdomas par romu diskrimināciju mājokļu un/vai izglītības jomā. Tāpat Komisija turpināja centienus, lai stiprinātu valstu vienlīdzības iestādes, kas izveidotas atbilstoši Vienlīdzīgas attieksmes direktīvām, lai cīnītos pret diskrimināciju un palīdzētu no diskriminācijas cietušajiem.

2015. gadā pieņemtās *Eiropas Drošības programmas*⁶¹ mērķis ir nodrošināt dalībvalstis ar rīkiem īstermiņa un ilgtermiņa drošības apdraudējuma apkarošanai. Šajā kontekstā Komisija ir sākusi "EU Pilot" dialogus ar 12 dalībvalstīm, kas nav izpildījušas pienākumus saskaņā ar Sprāgstvielu prekursoru regulu⁶². Komisija turpināja centienus, lai nodrošinātu Direktīvu par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību⁶³ un par seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu⁶⁴ pilnīgu transponēšanu un pareizu īstenošanu.

⁵² Direktīva [2011/99/ES](#).

⁵³ Direktīva [2012/29/ES](#).

⁵⁴ Direktīva [2010/64/ES](#) un Direktīva [2012/13/ES](#).

⁵⁵ Regula (EK) Nr. 2201/2003.

⁵⁶ [Atzinums 1/13](#).

⁵⁷ *Maximilian Schrems*/Datu aizsardzības komisārs, [C-362/14](#).

⁵⁸ Komisijas Lēmums [2000/520/EK](#).

⁵⁹ Direktīva [95/46/EK](#).

⁶⁰ Direktīva [2000/43/EK](#).

⁶¹ [COM\(2015\)185 final](#).

⁶² Regula (ES) Nr. [98/2013](#).

⁶³ Direktīva [2011/36/ES](#).

⁶⁴ Direktīva [2011/93/ES](#).

Turklāt 2015. gadā dalībvalstīm bija jātransponē Direktīva par uzbrukumiem informācijas sistēmām⁶⁵. Komisija sāka pārkāpuma procedūras pret dalībvalstīm, kas nebija izpildījušas savus pienākumus. Turklāt programmas ietvaros prioritāte ir bijušā "trešā pīlāra" instrumentu pareiza transponēšana un īstenošana tādā jomā kā policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās.

Lisabonas Līguma 36. protokolā noteiktais pārejas periods beidzās 2014. gada 1. decembrī. Tādējādi tika atcelta Eiropas Savienības Tiesas kontrole un Komisijas pilnvaras, kas izklāstītas LESD 258. pantā, uzraudzīt ES tiesību aktu piemērošanu par policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās.

Bijušā trešā pīlāra instrumentu pareiza transponēšana un īstenošana ir būtiska, lai labi funkcionētu ES politikas brīvības, drošības un tiesiskuma jomā. Lai iegūtu pilnīgu un precīzu pārskatu par šo instrumentu īstenošanu un ļautu Komisijai pildīt tās Līgumu sargātājas lomu, Komisija aicināja visas dalībvalstis paziņot par to valsts pasākumiem, lai transponētu instrumentus, kas tām piemērojami līdz 2015. gada 15. marta termiņam, kas ir pagarināts līdz 2015. gada 15. maijam.

Lai gan Komisija saņēma lielu skaitu paziņojumu, dažas dalībvalstis nepaziņoja par pasākumiem vairāku šo instrumentu transponēšanai. Komisija 2015. gada decembrī sazinājās ar tām dalībvalstīm, kas nebija paziņojušas par pilnīgiem pasākumiem šādu instrumentu transponēšanai:

- Padomes Pamatlēmums [2006/960/TI](#) (dēvēts arī par "Zviedrijas iniciatīvu"),
- Padomes Pamatlēmums [2003/568/TI](#) par korupcijas apkarošanu privātajā sektorā,
- Padomes Pamatlēmums [2008/841/TI](#) par cīņu pret organizēto noziedzību,
- Pamatlēmums [2009/315/TI](#) par organizatoriskiem pasākumiem un saturu no sodāmības reģistra iegūtas informācijas apmaiņai starp dalībvalstīm,
- Pamatlēmums [2009/829/TI](#) par Eiropas uzraudzības rīkojumiem,
- Pamatlēmums [2008/947/TI](#) par probāciju un alternatīvām sankcijām, un
- Pamatlēmums [2008/909/TI](#) par cietumnieku nodošanu.

Tāpat Komisija vērtēja paziņoto valstu transponēšanas pasākumu atbilstību ES tiesību aktiem.

7. Ceļā uz jaunu migrācijas politiku

Komisijas priekšsēdētāja Ž. K. Junkera 2014. gada jūlija politikas vadlīnijās migrācija ir izvirzīta par vienu no Komisijas galvenajām politiskajām prioritātēm 2014.-2019. gadam. Šajā kontekstā 2015. gadā Komisija pieņēma Eiropas programmu migrācijas jomā.⁶⁶ Programma sniedz jaunu un visaptverošu pieeju, kas apvieno gan iekšējās, gan ārējās politikas, un tās pamatā ir savstarpēja ES dalībvalstu un iestāžu uzticēšanās un solidaritāte. Tās uzsvars ir uz ES tiesību aktu efektīvu īstenošanu. Komisija veiks sistemātisku pārraudzību, lai dalībvalstis pilnībā un konsekventi piemērotu kopīgos noteikumus par patvērumu un neatbilstīgu migrāciju.

Ņemot vērā programmu, Komisija 2015. gadā prioritāti piešķir darbam saistībā ar jebkādu juridisku instrumentu par patvērumu pārkāpumiem, īpašu uzmanību pievēršot ātrai rīcībai visos novēlotas transponēšanas gadījumos. Līdz gada beigām Komisija bija sākusi 37 pārkāpuma lietas par pārstrādātās Patvēruma procedūru direktīvas⁶⁷ un pārstrādātās Uzņemšanas nosacījumu direktīvas⁶⁸ novēlotu transponēšanu. Pārstrādātās Kvalificēšanas direktīvas⁶⁹ novēlotas transponēšanas divos gadījumos Komisija attiecīgajām dalībvalstīm nosūtīja argumentētus atzinumus.

Tāpat Komisija sāka pārkāpumu procedūras pret dalībvalstīm par ES patvēruma tiesību aktu nepareizu īstenošanu un/vai pārkāpumiem. Tās bija saistītas ar konkrētiem sistēmiskiem trūkumiem (minēti otrajā papildu oficiālā brīdinājumu vēstulē Grieķijai) un Ungārijas gadījumā — par

⁶⁵ Direktīva [2013/40/ES](#).

⁶⁶ [COM\(2015\)240 final](#).

⁶⁷ Direktīva [2013/32/ES](#).

⁶⁸ Direktīva [2013/33/ES](#).

⁶⁹ Direktīva [2011/95/ES](#).

jaunpieņemto tiesību aktu atbilstību ES patvēruma *acquis* un Pamattiesību hartai. Tāpat Komisija sāka pārkāpumu procedūras pret četrām dalībvalstīm par *Eurodac* regulas⁷⁰ nepareizu īstenošanu. Tās bija saistītas ar pienākumu ņemt pirkstu nospiedumus cilvēkiem, kas piesakās uz patvērumu vai neatbilstīgi ieceļo pa ārējām robežām, un ievadīt tos *Eurodac* sistēmā.

Atgriešanas direktīvas⁷¹ pareiza īstenošana ir svarīga programmas mērķu sasniegšanai, apkarojot un novēršot neatbilstīgu migrāciju. Šajā jomā Komisija adresēja administratīvās vēstules dalībvalstīm par atgriešanas lēmumu pieņemšanu un to izpildi atbilstoši Atgriešanas direktīvai. Tā arī sāka pārkāpuma procedūru pret vienu dalībvalsti par nepareizu direktīvas īstenošanu.

Komisija regulāri ziņoja sabiedrībai par situāciju ar ES patvēruma *acquis* īstenošanu.⁷²

8. Darbs ar dalībvalstīm, lai nodrošinātu ES tiesību aktu pienācīgu īstenošanu

Viens no Labāka regulējuma pasākumu paketes galvenajiem mērķiem ir nodrošināt, lai ES tiesību akti dalībvalstīs tiktu piemēroti un īstenoti pareizi. Tas, kā jauni tiesību akti tiks īstenoti, jāņem vērā jau to izstrādes laikā un ilgi pirms to pieņemšanas. Saskaņā ar Tiesas konsekvento judikatūru dalībvalstīm skaidri un precīzi ir jāinformē Komisija par to, kā tās transponē ES direktīvas savos valsts noteikumos.⁷³

Turklāt pamatotos gadījumos likumdevējs pēc Komisijas priekšlikuma ietver apsvērumu, kas atsaucas uz dalībvalstu apņemšanos iesniegt Komisijai skaidrojošos dokumentus papildus valsts transponēšanas pasākumu tekstam (skatīt 8.2. apakšiedaļu).

8.1. Īstenošanas plāni: pašreizējā situācija

Labāka regulējuma pasākumu paketē Komisija ir apņēmusies aktīvi palīdzēt dalībvalstīm transponēt un īstenot tiesību aktus, sagatavojot īstenošanas plānus dažām direktīvām un regulām. Lai gan par ES tiesību aktu piemērošanu atbildīgas ir dalībvalstis, īstenošanas plānu mērķis ir palīdzēt tām efektīvi un laikus piemērot tiesību aktus. Plānos uzskaitītas problēmas, ar kurām dalībvalstis saskarsies un kuras jāņem vērā, gatavojoties transponēt un īstenot tiesību aktus. Plānos arī piedāvāts plašs rīku klāsts, lai palīdzētu dalībvalstīm ES tiesību aktu īstenošanā, piemēram, norāžu dokumenti, ekspertu grupas un īpašās tīmekļa vietnes.

Īstenošanas plāni papildināja piecus priekšlikumus direktīvām — vienu nodarbinātības un sociālās iekļaušanas jomā un četras vides jomā — tos Komisija iesniedza 2015. gadā.

Īstenošanas plāns tika sagatavots Komisijas priekšlikumam par direktīvu, ar kuru veicināt patērētāju ar invaliditāti piekļuvi virknei produktu un pakalpojumu.⁷⁴ Plānā izklāstīta Komisijas palīdzība dalībvalstīm šādās galvenajās riska jomās:

- pareiza direktīvas transponēšana divu gadu laikā un pareiza tās piemērošana sešu gadu laikā no pieņemšanas;
- pienācīga direktīvas pārraudzība un novērtēšana, kas jānodrošina, iesniedzot ziņojumus reizi piecos gados; un
- centieni nodrošināt patērētāju informētību par produktiem un pakalpojumiem, uz kuriem attiecas direktīva. Tam būs nepieciešama cieša sadarbība ar uzņēmējiem, ieinteresētajām personām un valsts iestādēm.

Cits īstenošanas plāns bija pievienots četriem priekšlikumiem par direktīvām, kas veido daļu no "Aprites ekonomikas" pasākumu paketes⁷⁵. Ar šiem priekšlikumiem tiks grozītas sešas atkritumu

⁷⁰ Regula (ES) Nr. [603/2013](#).

⁷¹ Direktīva [2008/115/EK](#).

⁷² [COM\(2015\)490 final](#) un [COM\(2015\)510 final](#).

⁷³ Lieta C-427/07, Komisija/Irija, 107. punkts.

⁷⁴ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz produktu un pakalpojumu pieejamības prasībām, [COM\(2015\)615](#).

⁷⁵ [IP/15/6203](#).

apsaimniekošanas direktīvas: par atkritumiem,⁷⁶ iepakojumu un izlietoto iepakojumu,⁷⁷ atkritumu poligoniem,⁷⁸ nolietotiem transportlīdzekļiem,⁷⁹ baterijām un akumulatoriem, un bateriju un akumulatoru atkritumiem,⁸⁰ un elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem.⁸¹ Plānā noteiktas šādas īstenošanas problēmas kopā ar iespējamām Komisijas veiktām atbalsta darbībām:

- mērķu sasniegšana noteiktajos termiņos. Tas ietver infrastruktūras izveidi atsevišķai atkritumu savākšanai un pārstrādei, atkritumu apsaimniekošanas plānu atjaunināšanu, izpildi un koordinēšanu starp iestādēm visos līmeņos, poligonu ietilpības izmantošanas samazināšanu un ekonomisko instrumentu īstenošanu; un
- pārraudzība un kvalitatīvu ziņojumu sniegšanu. Tas ietver datu vākšanas uzlabošanu un datu pārbaudes uzticamāku sistēmu un ziņojumu sniegšanas shēmu izstrādi.

Komisija uzskata, ka šie plāni palīdzēs dalībvalstīm efektīvi transponēt un īstenot ierosinātās direktīvas. Komisija pārraudzīs, kā dalībvalstis izmanto īstenošanas plānus.

8.2. Skaidrojošie dokumenti: pašreizējā situācija

2011. gadā ES iestādes un dalībvalstis vienojās, ka dalībvalstīm, ziņojot par valsts tiesību aktu transponēšanas pasākumiem Komisijai, var būt jāsniedz informācija par to, kā direktīvas ir transponētas to tiesību aktos.⁸² Pamatotos gadījumos Komisija var pieprasīt dalībvalstīm iesniegt šo papildinformāciju ("skaidrojošos dokumentus").⁸³

Skaidrojošajiem dokumentiem ir būtiska loma, veicinot labu izpratni par valsts transponēšanas pasākumiem. Tie palīdz izprast atbilstības pārraudzību: bez dokumentiem būtu vajadzīgi ievērojami resursi un daudzkārtējas sazināšanās ar valsts iestādēm, lai izprastu transponēšanas metodes visās dalībvalstīs. Tā kā transponēšanas pasākumi ir jāapvieno ar sarežģīto esošo tiesisko regulējumu, transponēšanas rezultātā rodas simtiem pārbaudāmu pasākumu.

Komisija 2015. gadā skaidrojošos dokumentus pieprasīja attiecībā uz 12 no 14 Eiropas Parlamentam un Padomei iesniegtajiem direktīvu priekšlikumiem. Tās 38 direktīvas, ko Parlaments un Padome pieņēma gada laikā, ietvēra 7, par kurām Komisija bija pieprasījusi skaidrojošos dokumentus. Visās septiņās galīgajā redakcijā tika saglabāts saskaņots apsvērums par šādu dokumentu nepieciešamību.

Gada laikā dalībvalstīm bija jātransponē 56 direktīvas⁸⁴. Tās bija apņēmušās iesniegt skaidrojošos dokumentus par 11 no tām⁸⁵. Komisija pašlaik vērtē valsts pasākumus attiecībā uz šīm direktīvām, tādēļ tā vēl nevar izdarīt secinājumus par saņemto skaidrojošo dokumentu kvalitāti.

Divas no vienpadsmit direktīvām, par kurām dalībvalstis bija apņēmušās sniegt skaidrojošos dokumentus, attiecas uz **vidi**. Komisija saņēma 12 skaidrojošos dokumentus par Direktīvu attiecībā uz

⁷⁶ Direktīva [2008/98/EK](#).

⁷⁷ Direktīva [94/62/EK](#).

⁷⁸ Direktīva [1999/31/EK](#).

⁷⁹ Direktīva [2000/53/EK](#).

⁸⁰ Direktīva [2006/66/EK](#).

⁸¹ Direktīva [2012/19/EK](#).

⁸² Politika ir ietverta 1) 2011. gada 28. septembra kopīgajā politiskajā deklarācijā starp Komisiju un dalībvalstīm ([OV 2011/C 369/02](#)) un 2) 2011. gada 27. oktobra kopīgajā politiskajā deklarācijā starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju ([OV 2011/C 369/03](#)).

⁸³ Standarta apsvērums šādās direktīvās skan šādi: dalībvalstis "apņemas papildus paziņojumiem par transponēšanas pasākumiem iesniegt vienu vai vairākus skaidrojošos dokumentus, kas var būt dokumenti atbilstības tabulu veidā vai citi dokumenti ar tādu pašu nolūku". Komisijai, "iesniedzot attiecīgos priekšlikumus, būs jāsniedz pamatojums, katru gadījumu apsverot atsevišķi, par šādu dokumentu iesniegšanas nepieciešamību un proporcionalitāti".

⁸⁴ Dažām dalībvalstīm attiecībā uz šīm 56 direktīvām ir pārejas periods, un uz dažām citām dalībvalstīm tās neattiecas.

⁸⁵ Direktīvas [2012/18/ES](#) (VIDE), [2013/39/ES](#) (VIDE), [2013/34/ES](#) (FISMA), [2013/50/ES](#) (FISMA), [2014/49/ES](#) (FISMA), [2014/51/ES](#) (FISMA), [2013/32/ES](#) (HOME), [2013/33/ES](#) (HOME), [2013/11/ES](#) (JUST), [2012/34/ES](#) (MOVE) un [2014/85/ES](#) (MOVE).

lielu ar bīstamām vielām saistītu avāriju risku pārvaldību⁸⁶ un 13 — par Direktīvu attiecībā uz prioritārajām vielām ūdens resursu politikas jomā.⁸⁷ Šie dokumenti palīdzēja Komisijai novērtēt to, kā šīs direktīvas ir transponētas attiecīgajās dalībvalstīs. Laba prakse bija atbilstības tabulas, ko iesniedza Ungārija par Direktīvu attiecībā uz lielu avāriju risku pārvaldību. Tās bija labas kvalitātes, un tajās bija nepieciešamā informācija, kas ļāva Komisijai novērtēt, cik lielā mērā Ungārija ir transponējusi šo svarīgo direktīvu savos tiesību aktos.

Četras no vienpadsmit direktīvām ir **finanšu tirgu** jomā. Dalībvalstis iesniedza Komisijai 11 skaidrojošus dokumentus par Grāmatvedības direktīvu,⁸⁸ 5 par Atklātības direktīvu,⁸⁹ 9 par Noguldījumu garantiju sistēmu direktīvu⁹⁰ un 13 par *Omnibus II* direktīvu.⁹¹ Daudzos gadījumos iesniegtie skaidrojošie dokumenti ir atbilstības tabulas, kuras kopumā ietver precīzu informāciju par direktīvas noteikumu transponēšanu un ar tiem saistītajiem valsts noteikumiem. Iesniegto dokumentu kvalitāte ir atšķirīga. Vienā gadījumā papildus valsts noteikumiem, ar ko transponē katru Noguldījumu garantiju sistēmu direktīvu, tie rāda arī, kuri noteikumi nav transponēti un kādēļ, un iespējas un izvēles, kas ir izmantotas. Citos gadījumos skaidrojošie dokumenti, kas iesniegti par *Omnibus II* direktīvu, ar kuru groza divas iepriekšējās direktīvas,⁹² ir nepilnīgi; tie attiecas tikai uz vienu no grozītajām direktīvām un nesniedz pārskatu par grozītās direktīvas citu daļu transponēšanu.

Divas no vienpadsmit direktīvām attiecas uz **transportu**. Komisija saņēma sešus skaidrojošos dokumentus par Direktīvu, ar ko izveido vienotu Eiropas dzelzceļa telpu⁹³, un vienpadsmit par Direktīvu par vadītāju apliecībām.⁹⁴ Dokumentu kvalitāte par pirmo ir apmierinoša, un tie sniedz Komisijai nepieciešamo informāciju. Dokumentu par Vadītāju apliecību direktīvu novērtēšana tikai sākas, jo transponēšanas termiņš bija 2015. gada 31. decembris.

Divas no vienpadsmit direktīvām ir **migrācijas un iekšlietu** jomā. Piecpadsmit dalībvalstis iesniedza dokumentus par Patvēruma procedūru direktīvas⁹⁵ transponēšanu atbilstības tabulas veidā. Attiecībā uz Uzņemšanas nosacījumu direktīvu⁹⁶ skaidrojošos dokumentus iesniedza 13 dalībvalstis. Gandrīz visos gadījumos tika iesniegtas detalizētas atbilstības tabulas.

Pēdējā no 11 direktīvām ir par **patērētāju strīdu alternatīvu izšķiršanu**⁹⁷. Par to Komisija saņēma 11 skaidrojošos dokumentus. To kvalitāte šķiet apmierinoša. Konkrēti viena dalībvalsts ietvēra komentārus par valsts judikatūru un administratīvajiem pasākumiem, kas atklāja valsts sistēmu. Cita dalībvalsts iesniedza norādes par to, kā tā veikusi transponēšanu un kāpēc nebija vajadzības transponēt konkrētus pasākumus, jo tajā jau pastāvēja attiecīgi valsts noteikumi (kas vienmēr tika iekopēti dokumentā). Viena dalībvalsts sniedza skaidras atsauces uz noteikumiem, kas transponēti decentralizētā līmenī.

Dalībvalstis 2015. gadā visos gadījumos neizpildīja apņemšanos sniegt skaidrojošus dokumentus kopā ar valstu pasākumiem, ar kuriem direktīvas transponē to tiesību sistēmā. Gadījumos, kad skaidrojošie dokumenti bija iesniegti, pirmais to novērtējums liecina, ka to kvalitāte ir nevienmērīga.

Komisija turpinās ziņot Parlamentam un Padomei par skaidrojošajiem dokumentiem savos gada ziņojumos par ES tiesību aktu piemērošanu.

⁸⁶ Direktīva [2012/18/ES](#).

⁸⁷ Direktīva [2013/39/ES](#).

⁸⁸ Direktīva [2013/34/ES](#).

⁸⁹ Direktīva [2013/50/ES](#).

⁹⁰ Direktīva [2014/49/ES](#).

⁹¹ Direktīva [2014/51/ES](#).

⁹² Direktīvas [2009/138/EK](#) un [2003/71/EK](#).

⁹³ Direktīva [2012/34/ES](#).

⁹⁴ Direktīva [2014/85/ES](#).

⁹⁵ Direktīva [2013/32/ES](#).

⁹⁶ Direktīva [2013/33/ES](#).

⁹⁷ Direktīva [2013/11/ES](#).

III. Pārkāpumu procedūras

Ir trīs galvenie ES tiesību aktu pārkāpumu veidi:

- a) **nepaziņošana**: dalībvalsts nav laicīgi paziņojusi Komisijai par tās veiktajiem pasākumiem direktīvas transponēšanai;
- b) **neatbilstība/neizpilde**: Komisija uzskata, ka dalībvalsts tiesību akts neatbilst ES tiesību aktu prasībām;
- c) **nepareiza/neveiksmīga piemērošana**: ES tiesību akti nav piemēroti pareizi vai valsts iestādes tos nav piemērojušas vispār.

Pārkāpumi var tikt atklāti Komisijas veiktajā izmeklēšanā vai uz tiem uzmanību var vērst no sabiedrības pārstāvjiem, uzņēmumiem, NVO vai citām organizācijām saņemtas sūdzības vai lūgumraksti. Komisija aktīvi sazinās ar iedzīvotājiem par viņu sūdzību izskatīšanu, informējot tos par pieņemtajiem lēmumiem visos procedūras posmos.⁹⁸

Ja "EU Pilot" dialogs ar dalībvalsti par iespējamo pārkāpumu ir neveiksmīgs, vai nepieciešams rīkoties nekavējoši vai citu svarīgu interešu dēļ, Komisija var izlemt sākt oficiālu pārkāpuma procedūru saskaņā ar LESD 258. pantu. Pārkāpuma procedūra tiek iedalīta divos posmos: **pirmstiesvedības posms** un **tiesvedības posms**.

Pirmstiesvedības posmā Komisija vispirms nosūta dalībvalstij *oficiāla paziņojuma vēstuli*, pieprasot noteiktā termiņā sniegt skaidrojumu. Ja dalībvalsts atbilde nav apmierinoša vai tā neatbilst vispār, Komisija nosūta *argumentētu atzinumu*, lūdzot dalībvalstij noteiktajā termiņā nodrošināt atbilstību.

Ja dalībvalsts neizpilda argumentētā atzinuma prasības, Komisija sāk *tiesvedības posmu*, ierosinot lietu Tiesā saskaņā ar LESD 258. pantu.

Ierosinot lietu Tiesā pret dalībvalsti par to, ka tā nav izpildījusi savu pienākumu paziņot par pasākumiem, ar kuriem transponē direktīvu, kas pieņemta saskaņā ar likumdošanas procedūru, Komisija var ierosināt finansiālas sankcijas saskaņā ar LESD 260. panta 3. punktu.

Tiesa var piekrist Komisijai un lemt, ka dalībvalsts nav izpildījusi savus pienākumus saskaņā ar ES tiesību aktiem. Ja Tiesa tā dara, bet dalībvalsts joprojām neveic vajadzīgos pasākumus, Komisija var turpināt pārkāpuma procedūru saskaņā ar LESD 260. panta 2. punktu. Tas nozīmē vēlreiz ierosināt Tiesā lietu pret dalībvalsti pēc oficiāla paziņojuma vēstules nosūtīšanas saskaņā ar LESD 260. panta 2. punktu. Šādos gadījumos Komisija var ierosināt un Tiesa var piespriest finansiālas sankcijas sodanaudas un/vai kavējuma naudas par dienu vai citu konkrētu periodu veidā.

Tiesa valstu tiesību atbilstības jautājumus saistībā ar ES tiesību aktiem var skatīt, pēc valstu tiesu lūguma pieņemot prejudiciālo nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantu. Lai arī prejudiciālie nolēmumi atšķiras no pārkāpumu spriedumiem, tie Komisijai dod papildu iespēju nodrošināt, ka no valstu tiesību aktiem un to piemērošanas izrietoši Savienības tiesību aktu pārkāpumi tiek novērsti. Komisija sistemātiski pārrauga Tiesas prejudiciālos nolēmumus, kad tiesa ir konstatējusi valsts tiesību aktu neatbilstību.

⁹⁸ Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam par attiecībām ar sūdzības iesniedzēju saistībā ar Savienības tiesību piemērošanu, [COM\(2012\)154 final](#).

IV. Pirms pārkāpuma procedūras sākšanas

1. Problēmu konstatēšana

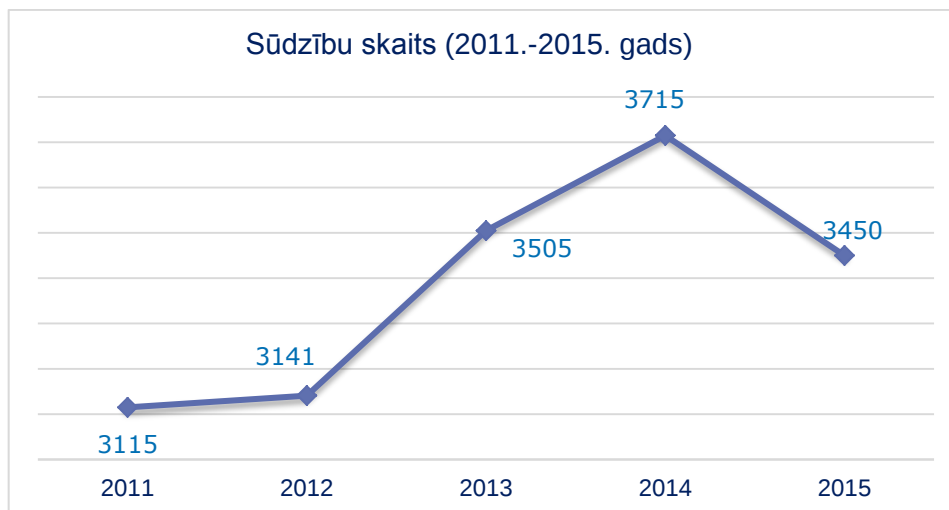
1.1. Lietas pēc savas iniciatīvas

Komisija ES tiesību aktu īstenošanas pārbaudi galvenokārt veic pati pēc savas iniciatīvas. Ja vien nav nepieciešams rīkoties nekavējoties vai citu svarīgu interešu dēļ, Komisija, ja tai rodas aizdomas par neatbilstību, parasti, izmantojot platformu "EU Pilot", vispirms sāk divpusējās pārrunas ar attiecīgo dalībvalsti nolūkā rast risinājumu, lai ES tiesību akti tiktu ievēroti ("EU Pilot" skaidrots turpmāk 2. punktā). 2015. gadā "EU Pilot" izmeklēšana sāka 578 reizes (salīdzinājumā ar 777 reizēm 2014. gadā).

2015. gadā mobilitāte un transports, enerģētika un vide bija trīs politikas jomas ar vislielāko skaitu iespējamo pārkāpumu (ar attiecīgi 96, 84 un 77 jaunām "EU Pilot" lietām). Visbiežāk iesaistītās dalībvalstis bija Itālija, Portugāle un Vācija (attiecīgi 37, 30 un 28 jaunas "EU Pilot" lietas).

1.2. Sūdzības un lūgumraksti

Sabiedrības pārstāvji, uzņēmumi, NVO un citas organizācijas 2015. gadā turpināja aktīvi piedalīties, ziņojot par iespējamiem ES tiesību aktu pārkāpumiem. Tomēr pirmo reizi kopš 2011. gada jauno sūdzību skaits ir sarucis (par aptuveni 9 % salīdzinājumā ar 2014. gadu).

Nākamajā diagrammā sniegta papildu pamatinformācija par sūdzībām, kas saņemtas no sabiedrības pārstāvjiem:⁹⁹

Sabiedrības pārstāvju sūdzības, kas klasificējas kā sāktas gada beigās

2963 > Sāktās sūdzības 2014. gada beigās

3450 > Jaunās 2015. gadā reģistrētās sūdzības

3315 > 2015. gadā izskatītās sūdzības

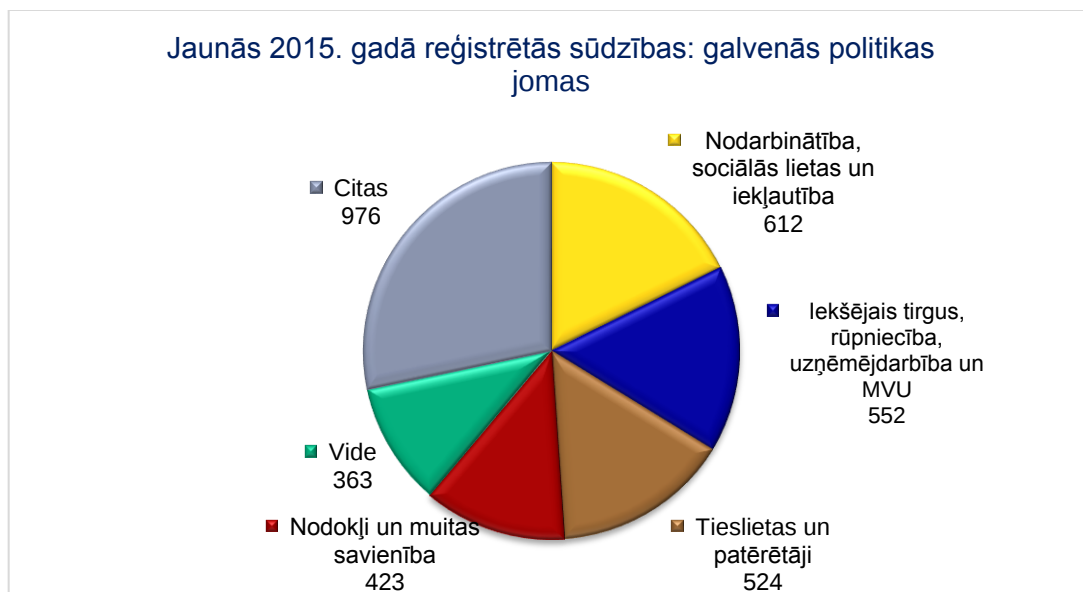
= 3098 > Sāktās sūdzības 2015. gada beigās

2015. gadā tika reģistrētas 3450 jaunas sūdzības. Trīs dalībvalstis, attiecībā uz kurām tika saņemts lielākais skaits sūdzību, bija Itālija, Spānija un Vācija.

⁹⁹ No to sūdzību lietu kopskaita, kuras 2014. gada beigās klasificējas kā sāktas lietas, un jaunās 2015. gadā sāktās lietas ($2963 + 3450 = 6413$), ir atņemts 2015. gadā izskatīto lietu skaits, lai iegūtu to lietu skaitu, kas 2015. gada beigās klasificējas kā sāktas lietas ($6413 - 3315 = 3098$).

- **Itālija:** 637 sūdzības, lielākā daļa no tām saistītas ar nodarbinātību, sociālajām lietām un iekļautību (286 sūdzības); nodokļu politiku un muitas savienību (69 sūdzības); iekšējo tirgu, rūpniecību, uzņēmējdarbību un MVU (64 sūdzības);
- **Spānija:** 342 sūdzības, jo īpaši saistībā ar nodarbinātību, sociālajām lietām un iekļautību (66 sūdzības); tieslietām un patērētāju aizsardzību (65 sūdzības); iekšējo tirgu, rūpniecību, uzņēmējdarbību un MVU (59 sūdzības); un
- **Vācija:** 274 sūdzības, galvenokārt saistītas ar tieslietām un patērētāju aizsardzību (48 sūdzības); nodokļu politiku un muitas savienību (36 sūdzības); iekšējo tirgu, rūpniecību, uzņēmējdarbību un MVU (32 sūdzības).

Nākamajā diagrammā redzamas piecas politikas jomas, kurās ir vislielākais jaunu sūdzību skaits. Kopā tās atbilst 72 % no visām sūdzībām, kas iesniegtas pret visām dalībvalstīm 2015. gadā.

2015. gadā tika izskatītas 3315 sūdzības Novērtējusi sūdzības, Komisija sāka "EU Pilot" dialogus ar dalībvalstīm, lai noskaidrotu, vai ir pārkāpti ES tiesību akti. Daļā gadījumu divpusējās pārrunas ar dalībvalstīm saistībā ar sūdzībām netika sāktas šādu iemeslu dēļ: ES tiesību akti nebija pārkāpti (2247), Komisijai nebija pilnvaru rīkoties (152) vai sarakste nebija uzskatāma par sūdzību (454). Tādēļ šīs 2853 sūdzības tika slēgtas.

Sūdzības, kuru dēļ tika sāktas pārrunas platformā "EU Pilot", visbiežāk bija saistītas ar iekšējo tirgu, rūpniecību, uzņēmējdarbību un MVU; nodokļiem un muišu; nodarbinātību, sociālajām lietām un iekļautību (platformā "EU Pilot" tika sāktas attiecīgi 76, 55 un 28 lietas).

Šīs sūdzības galvenokārt attiecās uz Itāliju, Spāniju un Vāciju.

- **Itālija:** 30 jaunas "EU Pilot" lietas, vairākums no tām saistībā ar sūdzībām par nodokļiem un muišu (8); iekšējo tirgu, rūpniecību, uzņēmējdarbību un MVU (5), veselības aprūpi un pārtikas nekaitīgumu (4);
- **Spānija:** 24 jaunas "EU Pilot" lietas, galvenokārt saistībā ar sūdzībām par nodarbinātību, sociālajām lietām un iekļautību (7); iekšējo tirgu, rūpniecību, uzņēmējdarbību un MVU (4); un
- **Vācija:** 21 jauna "EU Pilot" lieta, vairākums no tām saistībā ar sūdzībām par iekšējo tirgu, rūpniecību, uzņēmējdarbību un MVU (10), nodokļiem un muišu (5).

Lūgumrakstu un jautājumu veidā Eiropas Parlaments 2015. gadā brīdināja Komisiju par nepilnībām veidā, kā dalībvalstis īsteno un piemēro ES tiesību aktus. Tie attiecās uz šādām jomām.

- **Vide:** Somijai tika nosūtīta oficiāla paziņojuma vēstule par to, kā tā transponē Direktīvu par vides informācijas pieejamību sabiedrībai¹⁰⁰.

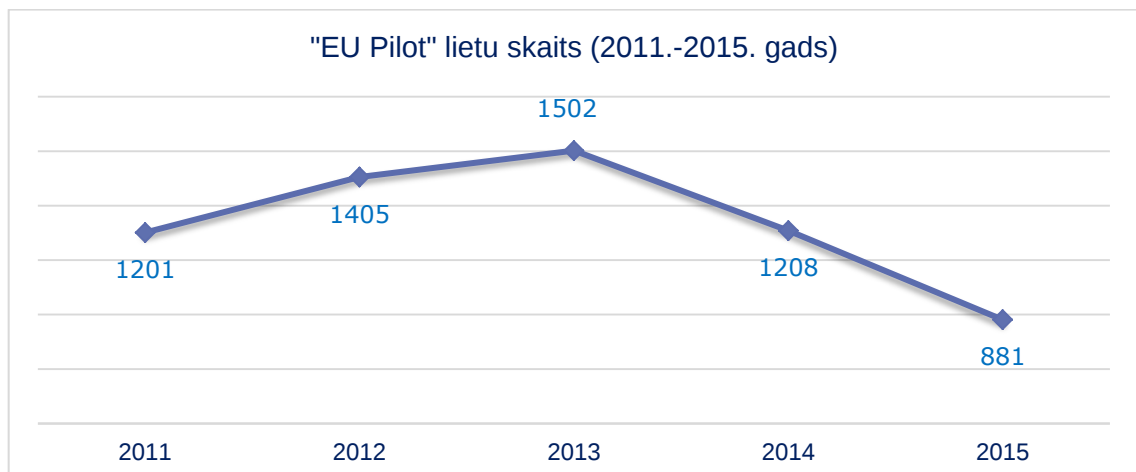
Vēl citās piecās vides lietās Komisija sāka divpusējos dialogus ar iesaistītajām dalībvalstīm. Lietas attiecās uz slānekļa gāzi, vilku skaita pārvaldību, nepareizu Direktīvas par stratēģisko vides novērtējumu¹⁰¹ piemērošanu un valsts tiesību aktu atbilstību Direktīvas par sabiedrības piekļuvi vides informācijai¹⁰² prasībām.

- **Tieslietas:** Rakstisks jautājums Parlamentā lika Komisijai izvirzīt jautājumu par dalībvalsts tiesību aktu par tiesībsargājošo iestāžu darbiniekiem savietojamību ar personu brīvas pārvietošanās principu. Arī pēc lūgumraksta Komisija sāka divpusēju dialogu ar dalībvalsti par tās ierobežojumiem par vārda maiņu pēc laulībām.
- **Nodokļi:** Komisija sāka divpusējas pārrunas ar vairākām dalībvalstīm par nekustamā īpašuma nodokļiem un uzturēšanās nodokli, ko maksā studenti.

2. Problēmu risināšana

Platforma "EU Pilot" ir Komisijas iniciatīva, kuras mērķis ir rast risinājumus problēmām, kas saistītas ar ES tiesību aktu piemērošanu. To atbalsta tiešsaistes datubāze un saziņas rīks. Sazinoties platformā "EU Pilot", problēmas bieži var atrisināt ātrāk, iedzīvotāju un uzņēmumu labā nodrošinot atbildsmi ES tiesību aktos noteiktajiem pienākumiem.

Jauno "EU Pilot" lietu skaits laikā no 2011. līdz 2013. gadam pakāpeniski palielinājās (skatīt diagrammu turpmāk). Tomēr 2015. gadā šis skaits samazinājās zem 2011. gada līmeņa: tika sāka 881 jauna lieta (kritums par aptuveni 30 % salīdzinājumā ar 2014. gadu).

¹⁰⁰ Direktīva [2003/4/EK](#).

¹⁰¹ Direktīva [2001/42/EK](#).

¹⁰² Direktīva [2003/4/EK](#).

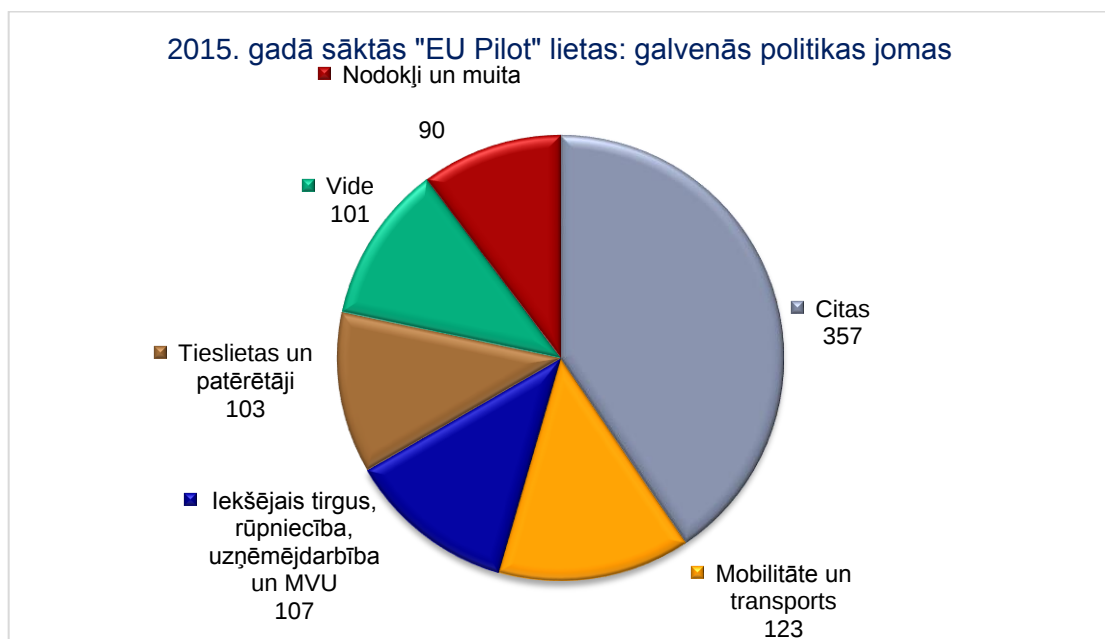
Turpmāk diagrammā redzams "EU Pilot" lietu skaits 2015. gadā.¹⁰³

"EU Pilot" sāktās lietas gada beigās

- 1348 > "EU Pilot" sāktās lietas 2014. gada beigās
- 881 > Jaunās 2015. gadā reģistrētās "EU Pilot" lietas
- 969 > 2015. gadā izskatītās "EU Pilot" lietas
- = 1260 > "EU Pilot" sāktās lietas 2015. gada beigās

2015. gadā tika sākta 881 jauna "EU Pilot" lieta. Šis skaits ietver 295 lietas, kuru pamatā ir sūdzības, un 578 Komisijas pēc savas iniciatīvas ierosinātas lietas.

Turpmāk sektoru diagrammā redzamas politikas jomas, kurās 2015. gadā tika sākti visvairāk jaunu "EU Pilot" lietu:

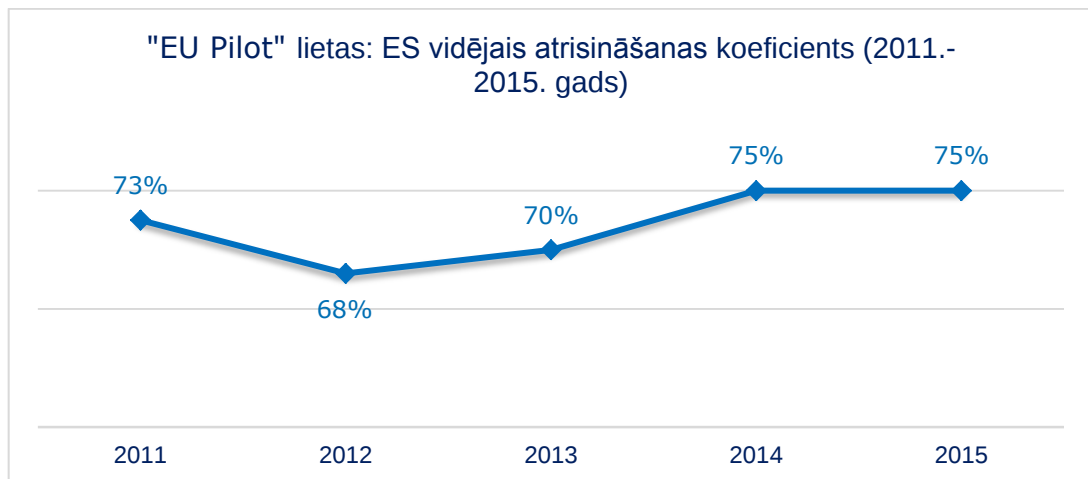
2015. gadā tika izskatītas 969 "EU Pilot" lietas. 726 lietas Komisija slēdza, jo attiecīgās dalībvalsts atbilde bija apmierinoša. Tas ir 75 % atrisināšanas koeficients, tieši tāpat kā 2014. gadā.

Kopumā pēc tam, kad Komisija noraidīja dalībvalstu sniegtās atbildes, tika slēgtas 243 "EU Pilot" lietas. No tām 201 gadījumā sekoja oficiālas pārkāpuma procedūras (2014. gadā bija 325 šādas lietas). 65 no tām bija lietas, kuru pamatā ir sūdzības, un atlikušās 136 — pēc Komisijas pašas iniciatīvas ierosinātas lietas.

Vairākums "EU Pilot" lietu, kuru rezultātā tika sākta oficiāla pārkāpuma procedūra, attiecās uz šādām politikas jomām: mobilitāte un transports (50 gadījumos), vide (38), iekšējais tirgus, rūpniecība, uzņēmējdarbība un MVU (29), nodokļi un muitas savienība (26). Vislielākais "EU Pilot" lietu skaits, kam sekoja pārkāpuma procedūras, bija Itālijai, Francijai un Spānijai (ar attiecīgi 19, 17 un 16 lietām katrai).

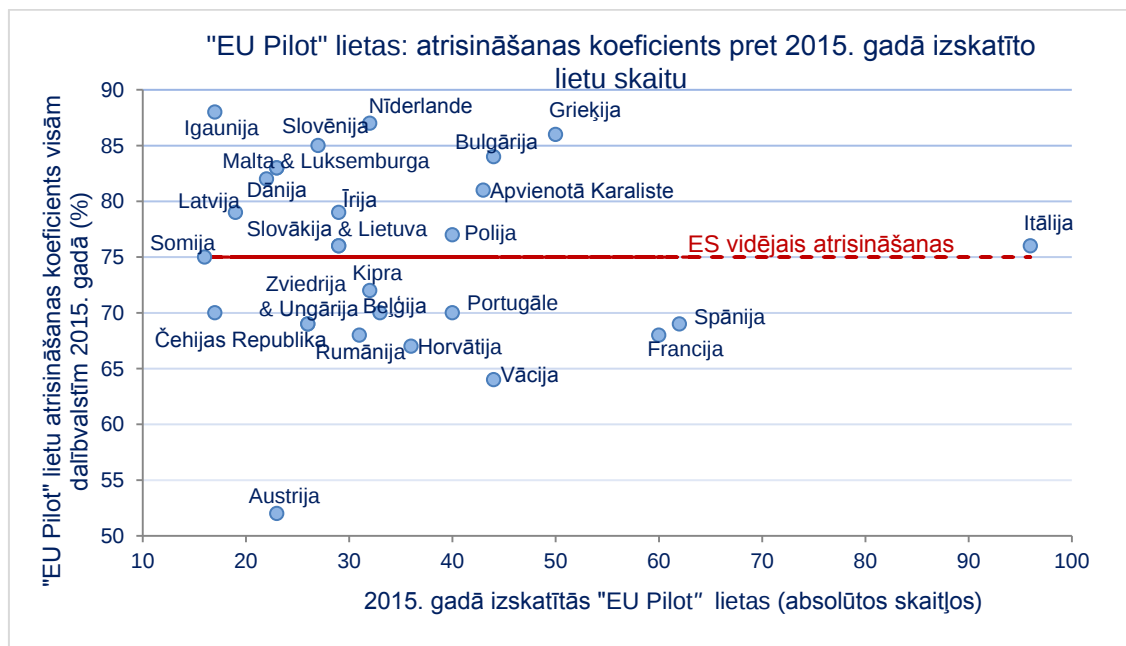
¹⁰³ No to "EU Pilot" lietu kopskaita, kuras 2014. gada beigās klasificējamās kā sāktas lietas, un jaunās 2015. gadā sāktās "EU Pilot" lietas (1348+881=2229), ir atņemts 2015. gadā izskatīto lietu skaits, lai iegūtu to lietu skaitu, kas 2015. gada beigās klasificējamās kā sāktas lietas (2229-969=1260).

Eiropas Savienības tiesību aktu piemērošanas pārraudzība 2015. gada ziņojums

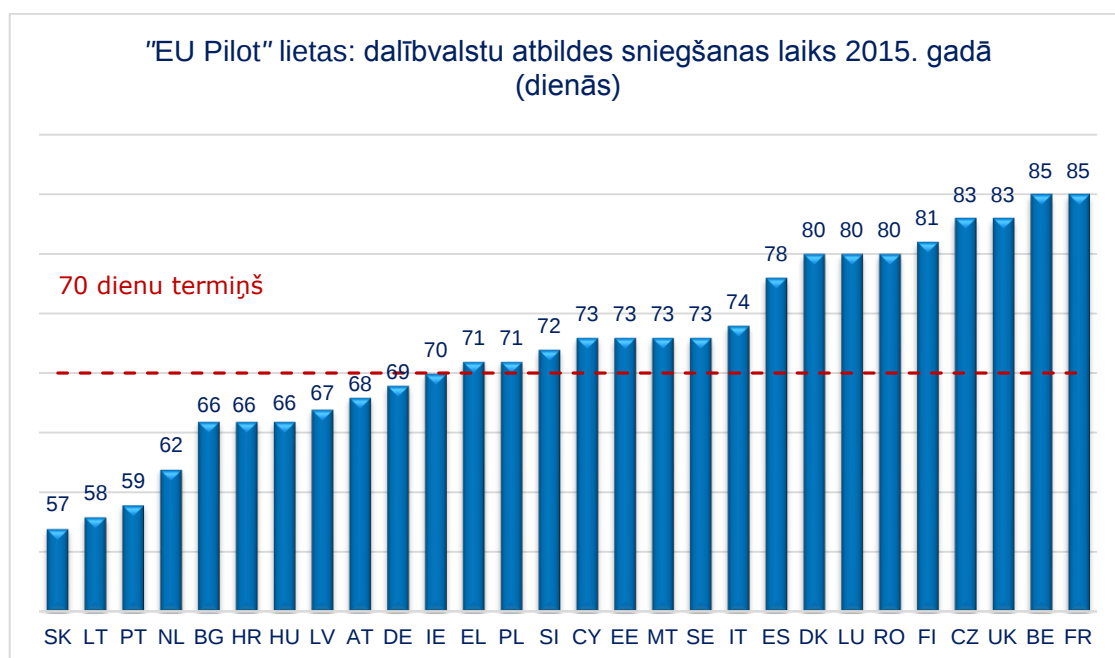

2015. gada beigās kā sāktas klasificējamās 1260 "EU Pilot" lietas. Vairākums no tām attiecās uz Itāliju (111), Spāniju (78) un Poliju (74). Vide joprojām bija galvenā politikas joma ar 298 sāktām lietām, kam sekoja tieslietas (191), nodokļi un muita (141).

Turpmāk diagrammā redzams "EU Pilot" lietu atrisināšanas koeficients (lietu skaits, ko Komisija slēgusi, nesākot pārkāpuma lietu, pa dalībvalstīm 2015. gadā) saistībā ar tajā pašā gadā izskatīto lietu skaitu.

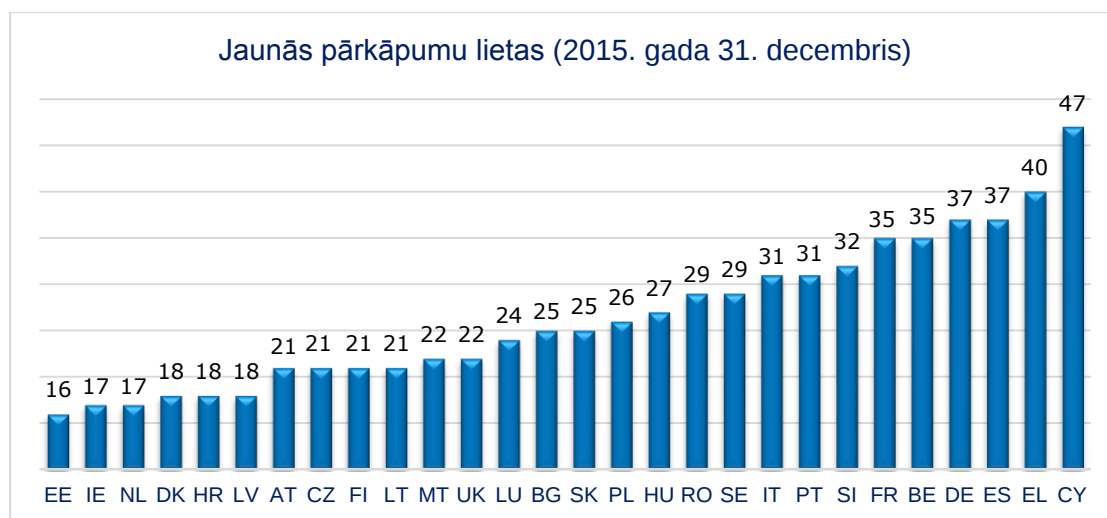
Dalībvalstīm jāsniedz problēmas risinājums 10 nedēļu (70 dienu) laikā no brīža, kad Komisija par to paziņojusi platformā "EU Pilot". Nākamajā diagrammā redzams vidējais dalībvalstu atbildes sniegšanas laiks 2015. gadā.

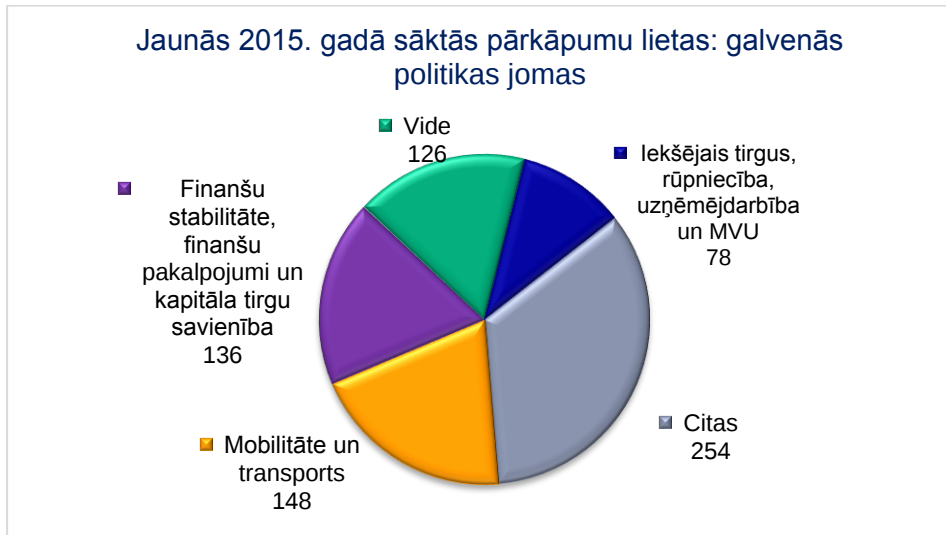
V. Pārkāpuma procedūras posmi

1. Pirmstiesvedības posms

2015. gadā Komisija sāka **742** jaunas procedūras, nosūtot oficiāla paziņojuma vēstuli. Turpmāk diagrammā redzams dalījums pa dalībvalstīm.

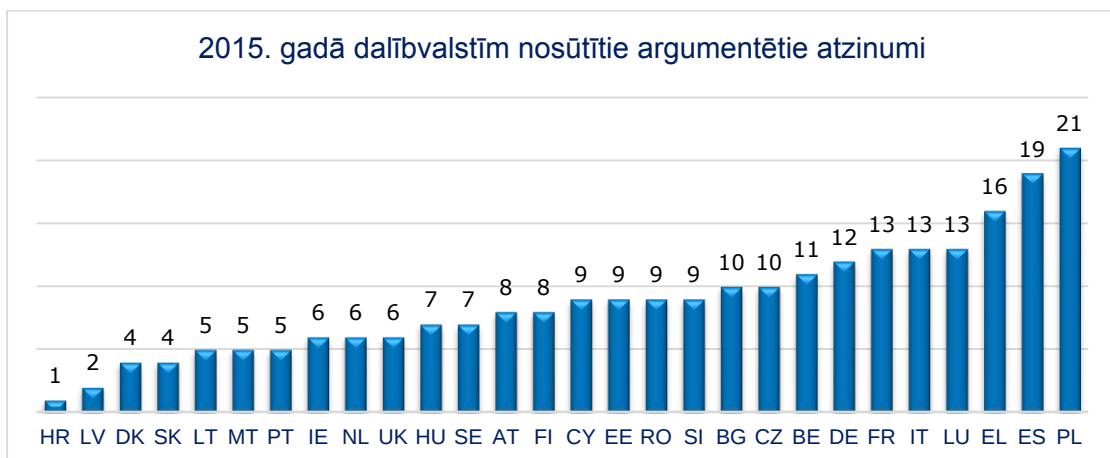

Turpmāk diagrammā redzamas galvenās politikas jomas, kurās tika sāktas jaunās procedūras.

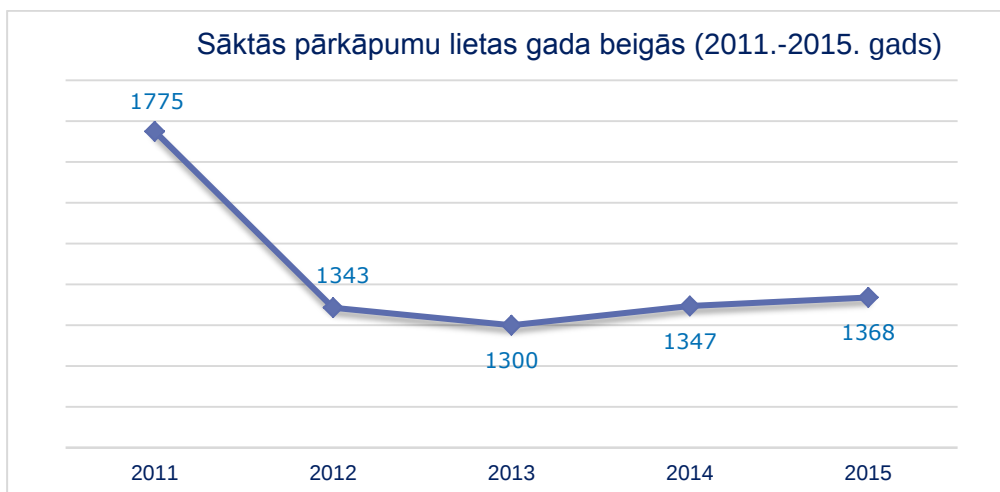
Komisija 2015. gadā ir arī nosūtījusi dalībvalstīm 248 argumentētus atzinumus. Galvenās politikas jomas bija mobilitāte un transports (49), vide (40), finanšu pakalpojumi (40) un enerģētika (36).

Turpmāk diagrammā redzams dalījums pa dalībvalstīm.

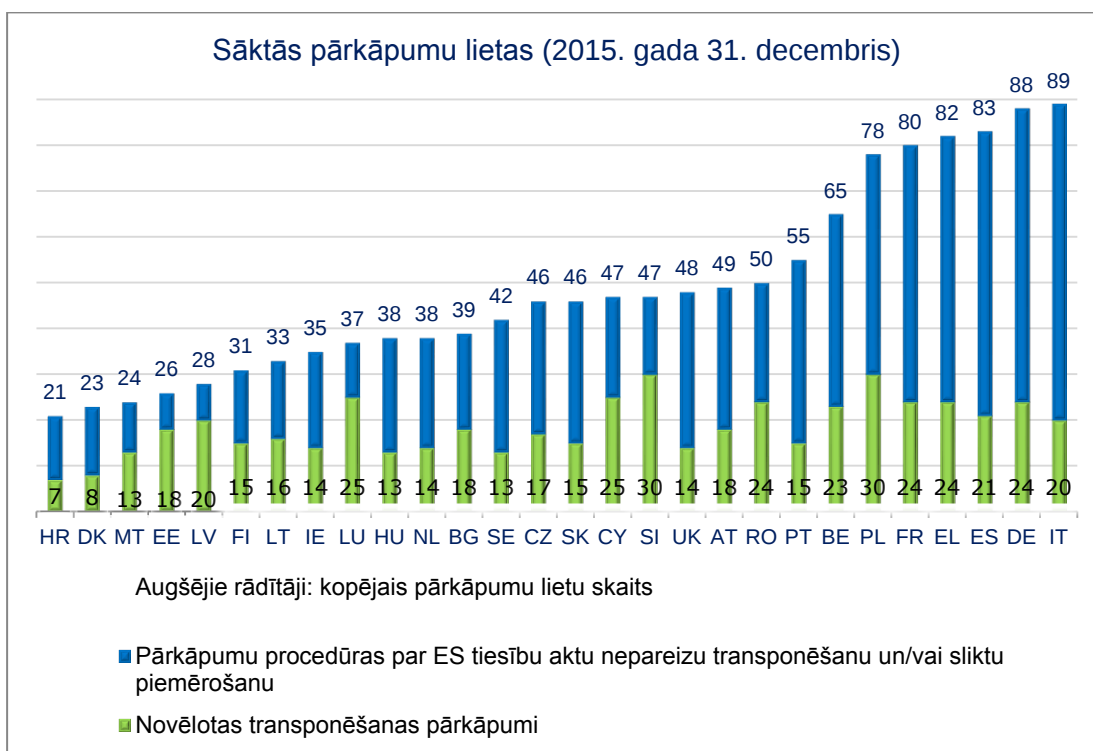

2015. gada beigās sāktas bija **1368** lietas. Tas ir nedaudz vairāk salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, bet joprojām ievērojami mazāk nekā 2011. gadā, kā tas redzams nākamajā diagrammā.

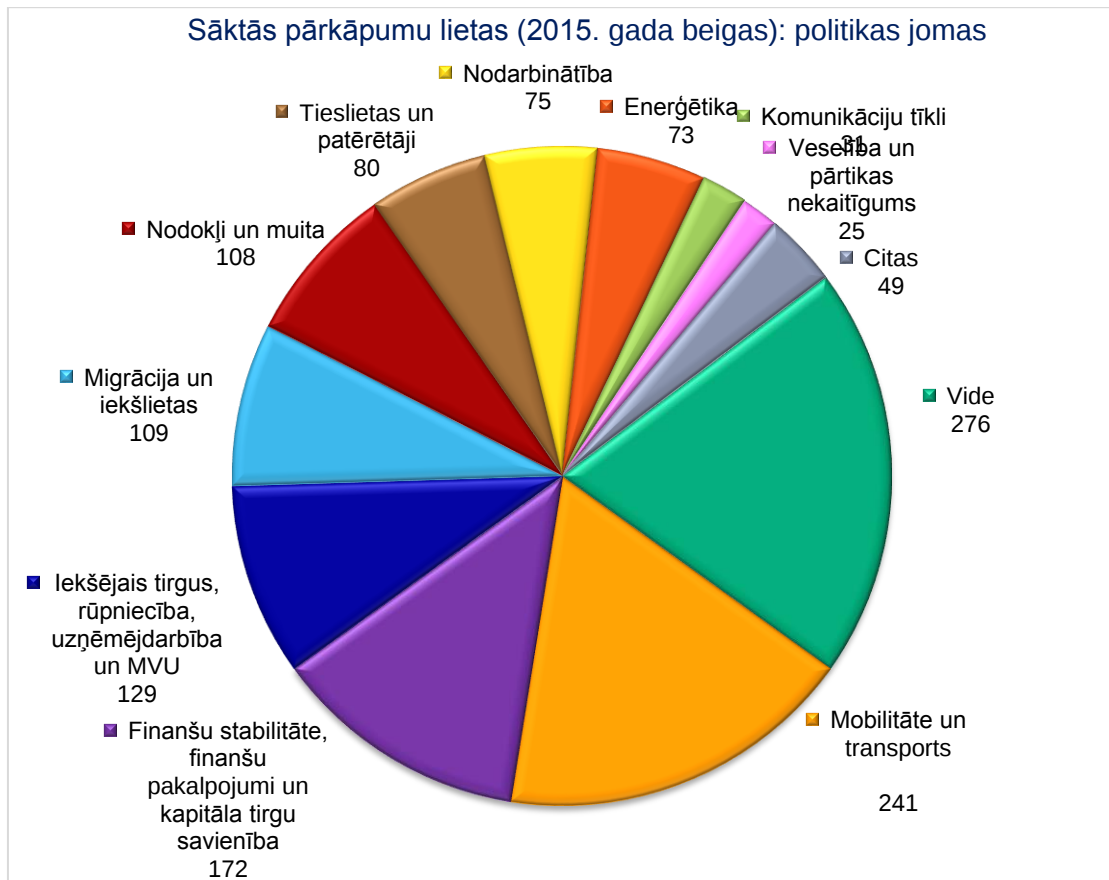
Eiropas Savienības tiesību aktu piemērošanas pārraudzība 2015. gada ziņojums

Turpmāk diagrammā redzams sāktu pārkāpumu lietu skaits pa dalībvalstīm 2015. gada beigās.

Turpmāk diagrammā redzams sāktu pārkāpumu lietu sadalījums 2015. gada beigās pa politikas jomām:

Pat pēc tam, kad Komisija ir sākusi oficiālo procedūru, tā turpina dialogu ar dalībvalsti nolūkā panākt atbilstību. Statistika liecina, ka dalībvalstis ļoti cenšas, lai novērstu pārkāpumus pirms Tiesas nolēmuma pieņemšanas.¹⁰⁴

2015. gadā Komisija slēdza:

- 474 pārkāpumu lietas pēc oficiāla paziņojuma vēstules nosūtīšanas;
- 183 lietas pēc argumentēta atzinuma nosūtīšanas; un
- 12 lietas pēc lēmuma pieņemšanas par lietas ierosināšanu Tiesā, bet pirms pieteikuma iesniegšanas. Turklāt Komisija ir atsaukusi 13 lietas Tiesā, pirms tā ir pieņēmusi nolēmumu.

2. Tiesas spriedumi saskaņā ar LESD 258. pantu un 260. panta 2. punktu

2015. gadā Tiesa pieņēma 25 spriedumus saskaņā ar LESD 258. pantu, no kuriem 18 (82 %) bija par labu Komisijai. Lielāko daļu spriedumu Tiesa pieņēma pret:

- Poliju (četrus, visus par labu Komisijai),
- Beļģiju (divus, abus par labu Komisijai),
- Bulgāriju (divus, abus par labu Komisijai),

¹⁰⁴ Attiecīgie skaitļi tika aprēķināti par visām pārkāpumu lietām neatkarīgi no to avota (t. i., sūdzība, Komisijas pašas iniciatīva vai novēlota direktīvu transponēšana dalībvalstīs).

- Franciju (divus, abus par labu Komisijai),
- Vāciju (divus, abus par labu Komisijai),
- Grieķiju (divus, abus par labu Komisijai),
- Luksemburgu (divus, abus par labu Komisijai),
- Slovākiju (divus, abus par labu Slovākijai) un
- Apvienoto Karalisti (divus, vienu no tiem par labu Apvienotajai Karalistei).

Lielākās daļas 2015. gadā pieņemto Tiesas spriedumu priekšmets bija nodokļi (9), nodarbinātība (6) un vide (4).

Dalībvalstis Tiesas sprieduma izpildei nepieciešamos pasākumus bieži veic bez kavēšanās. Tomēr gada beigās pēc Tiesas nolēmuma pieņemšanas 85 pārkāpumu procedūras vēl joprojām nebija slēgtas, jo Komisija uzskatīja, ka iesaistītās dalībvalstis vēl nebija izpildījušas saskaņā ar LESD 258. pantu pieņemtos spriedumus. Lielākā daļa no šīm lietām attiecās uz Grieķiju (10), Poliju (8) un Spāniju (7) un bija saistītas ar vidi (35), transportu (12), nodokļiem (9), veselību un patērētāju aizsardzību (7).

No minētajām 85 lietām 2 lietas jau bija nodotas Tiesai atkārtotai izskatīšanai. Ja Tiesa piespriež finanšu sankcijas saskaņā ar LESD 260. panta 2. punktu, saistību nepildītājam dalībvalstij nekavējoties ir jāmaksā sodanauda un kavējuma nauda par attiecīgo periodu, līdz tā pilnībā izpilda Tiesas pirmo un otro spriedumu. 2015. gadā saskaņā ar LESD 260. panta 2. punktu tika pieņemti trīs Tiesas spriedumi. Kavējuma naudas maksājumus Tiesa piesprieda Itālijai¹⁰⁵ un Grieķijai¹⁰⁶. 2015. gada beigās pēc Tiesas nolēmuma, kas pieņemts saskaņā ar LESD 260. panta 2. punktu, vēl joprojām nebija slēgtas septiņas pārkāpumu procedūras.

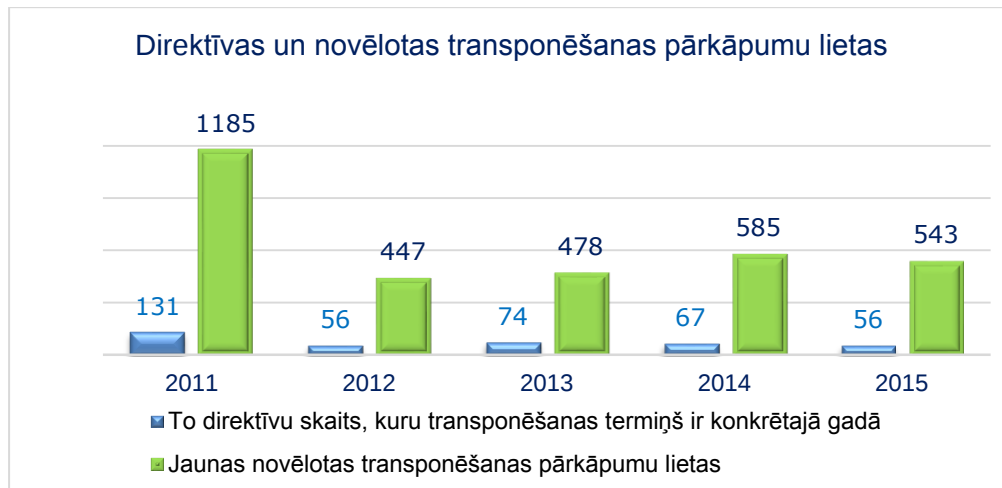
¹⁰⁵ Komisija/Itālija, lieta [C-653/13](#) (sodanauda: EUR 20 miljoni; kavējuma nauda: EUR 120 000 par katru dienu, kurā ir neatbilstība spriedumam saskaņā ar LESD 258. pantu); Komisija/Itālija, lieta [C-367/14](#) (sodanauda: EUR 30 miljoni; kavējuma nauda: EUR 12 miljoni par katru sešu mēnešu periodu, kurā ir neatbilstība spriedumam saskaņā ar LESD 258. pantu).

¹⁰⁶ Komisija/Grieķija, lieta [C-167/14](#) (sodanauda: EUR 10 miljoni; kavējuma nauda: EUR 3,64 miljoni par katru sešu mēnešu periodu, kurā ir neatbilstība spriedumam saskaņā ar LESD 258. pantu).

VI. Direktīvu transponēšana

1. Novēlota transponēšana

Novēlotas transponēšanas apkarošana ir Komisijas ilgtermiņa prioritāte. Tādēļ Komisija ierosina finansiālas sankcijas, vēršoties pret dalībvalsti Tiesā saskaņā ar LESD 258. pantu un 260. panta 3. punktu par savlaicīgu nepaziņošanu Komisijai par saviem likumdošanas procesā pieņemtas direktīvas veiktajiem transponēšanas pasākumiem (sīkāka informācija VI.2. apakšiedaļā).

2015. gadā bija transponējamas 56 direktīvas, kas ir mazāk nekā 67 direktīvas 2014. gadā. **Jaunu novēlotas transponēšanas pārkāpumu lietu skaits nedaudz samazinājās, proti, līdz 543 no 585.**

2015. gada beigās **vēl joprojām nebija slēgtas 518 novēlotas transponēšanas lietas**, kas ir 19 % pieaugums attiecībā pret 421 lietu, kas nebija slēgta 2014. gada beigās.

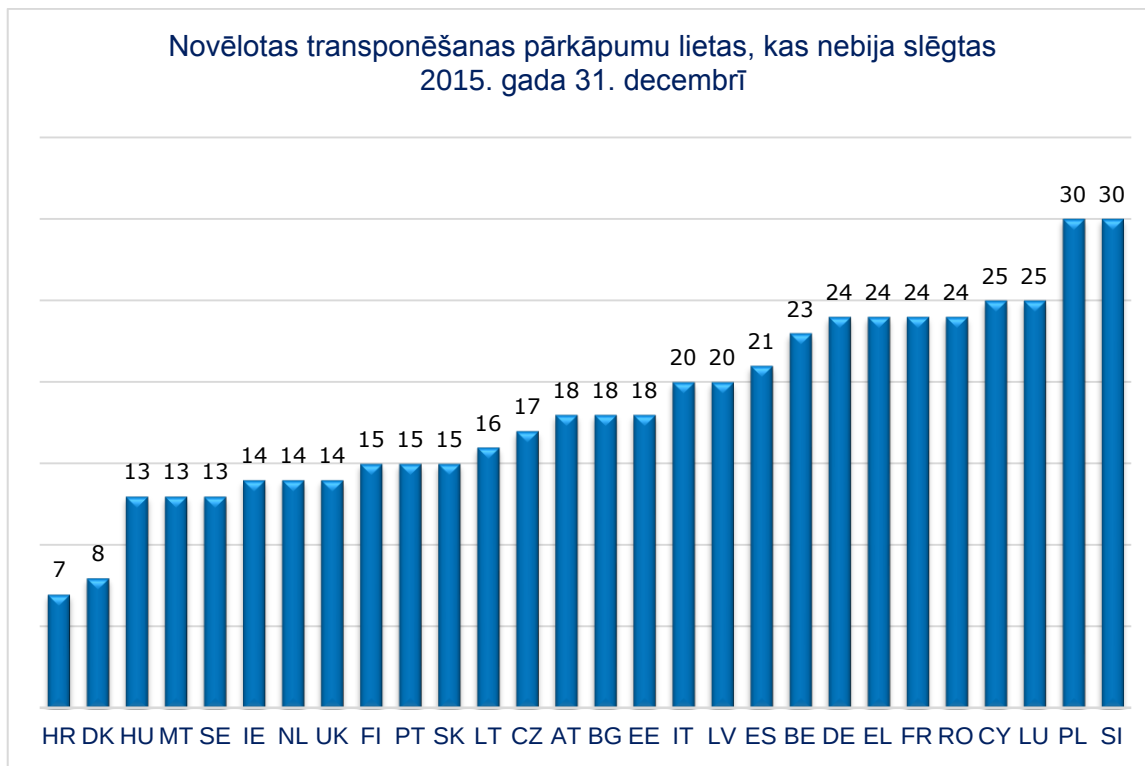
Turpmāk diagrammā parādīti galvenie ar Komisijas 2015. gadā sāktajām novēlotas transponēšanas pārkāpumu lietām (NTL) saistītie dati.

Novēlotas transponēšanas pārkāpumu lietas, kas nebija slēgtas gada beigās

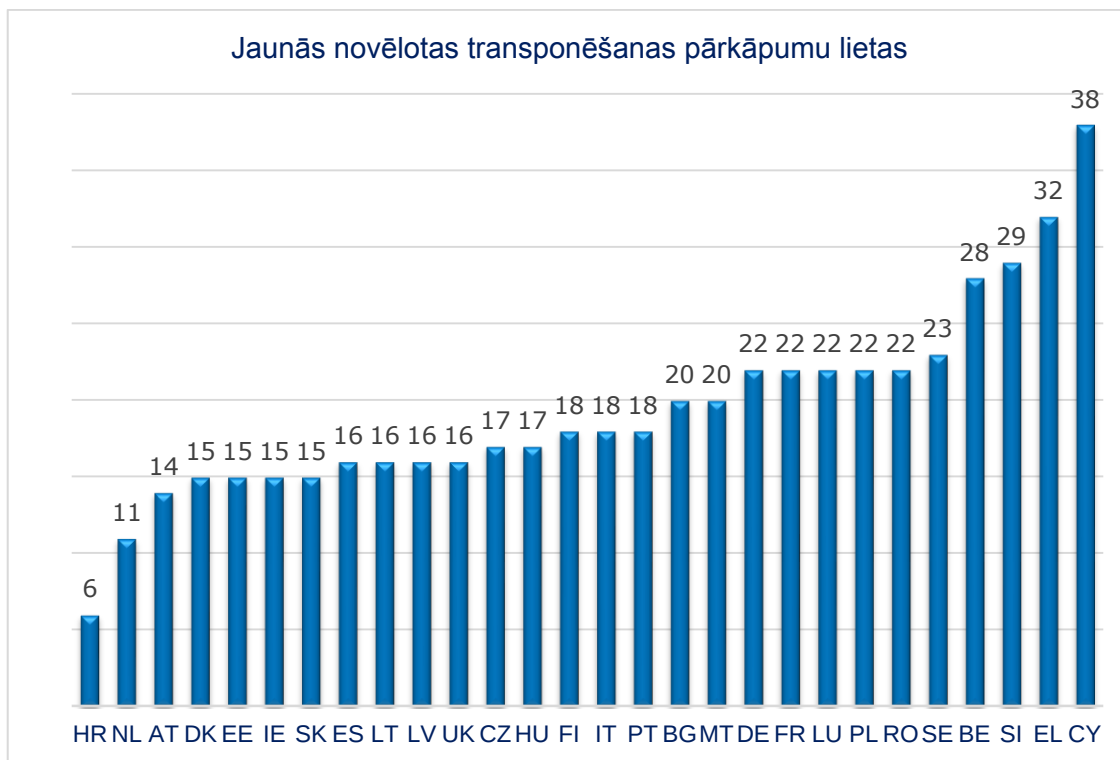
421	>	Sāktās NTL 2014. gada beigās
543	>	Jaunās 2015. gadā reģistrētās NTL
446	>	2015. gadā slēgtās NTL
= 518	>	Sāktās NTL 2015. gada beigās

Eiropas Savienības tiesību aktu piemērošanas pārraudzība 2015. gada ziņojums

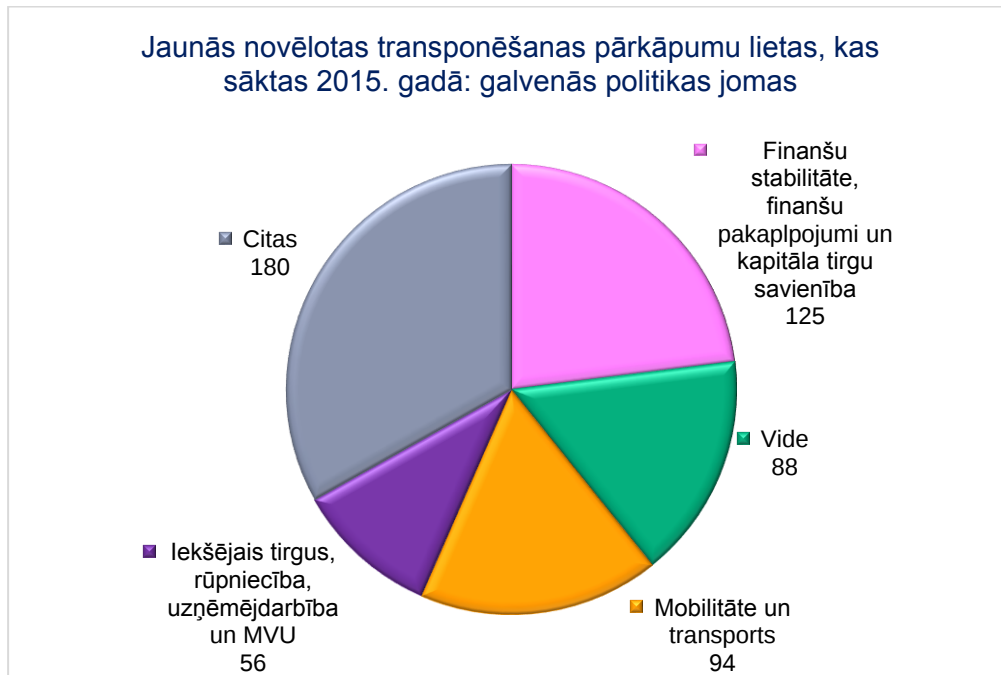
Turpmāk diagrammā dalījumā pa dalībvalstīm redzams tādu NTL skaits, kas 2015. gada beigās vēl nebija slēgtas, neatkarīgi no to sākšanas gada.

Turpmāk diagrammā redzamas 2015. gadā sāktās jaunās NTL (kopā **543**) pa dalībvalstīm.

Turpmāk diagrammā parādītas tās politikas jomas, kurās 2015. gadā tika sāktas jaunās lietas.

Jaunas lietas tika sāktas pret 26 dalībvalstīm, kuras novēloti transponēja Direktīvu, ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atvēršanas un neregulējuma režīmu.¹⁰⁷ Turklāt 23 dalībvalstis bija iesaistītas lietās saistībā ar novēlotu Direktīvas par Eiropas Uzraudzības iestādes pilnvarām¹⁰⁸ transponēšanu. Divdesmit viena procedūra tika sākta par Maksātspējas II direktīvas¹⁰⁹, Direktīvas par lielu ar bīstamām vielām saistītu avāriju risku pārvaldību¹¹⁰ un Direktīvas, ar ko izveido vienotu Eiropas dzelzceļa telpu,¹¹¹ novēlotu transponēšanu.

2. Vēršanās Tiesā saskaņā ar LESD 258. pantu un 260. panta 3. punktu

LESD 260. panta 3. punkts paredz, ka Komisija finansiālās sankcijas var piemērot, pat pirmoreiz ierosinot izskatīšanai Tiesā lietu saskaņā ar LESD 258. pantu par likumdošanas direktīvas pilnīgu transponēšanas neveikšanu. Šāda jauninājuma, kas ieviests ar Lisabonas līgumu, nolūks ir nodrošināt lielāku dalībvalstu motivāciju savlaicīgi transponēt direktīvas. Komisija pieņem lēmumus par finansiālajām sankcijām, ko ierosināt saskaņā ar tās paziņojumā par LESD 260. panta 3. punkta īstenošanu ietverto politiku.¹¹²

Komisija 2015. gadā turpināja Tiesā ierosināt lietas par novēlotu transponēšanu, pieprasot maksāt kavējuma naudas par dienu saskaņā ar LESD 260. panta 3. punktu. 2015. gadā Tiesā tiesvedība tika vērsta pret piecām dalībvalstīm: Poliju (divas lietas)¹¹³ un Vāciju,¹¹⁴ Grieķiju,¹¹⁵

¹⁰⁷ Direktīva [2014/59/ES](#).

¹⁰⁸ Direktīva [2014/51/ES](#).

¹⁰⁹ Direktīva [2009/138/EK](#).

¹¹⁰ Direktīva [2012/18/ES](#).

¹¹¹ Direktīva [2012/34/ES](#).

¹¹² OV C 12, 15.1.2011., 1.–5. lpp.

¹¹³ Komisija/Polija, lieta [C-545/15](#). Komisija vērsās Tiesā pret Poliju, kas pilnībā neīstenoja Direktīvu par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem. Tā ierosināja kavējuma naudu par dienu EUR 71 610 apmērā; Komisija/Polija, [C-683/15](#). Komisija vērsās Tiesā pret Poliju, kas pilnībā neīstenoja Direktīvu, ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atvēršanas un neregulējuma režīmu. Tā ierosināja kavējuma naudu par dienu EUR 51 456 apmērā.

¹¹⁴ Komisija/Vācija, [C-546/15](#). Komisija vērsās Tiesā pret Vāciju, kas pilnībā neīstenoja Direktīvu par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem. Tā ierosināja kavējuma naudu par dienu EUR 210 078 apmērā.

Luksemburgu¹¹⁶ un Slovēniju¹¹⁷ (katrai viena lieta). Komisija atsauca savu pieteikumu Tiesā lietā par Atkritumu direktīvas¹¹⁸ novēlotu transponēšanu Slovēnijā. Cita lietā par Direktīvas par zinātniskiem mērķiem izmantojamo dzīvnieku aizsardzību novēlotu transponēšanu Komisija pieņēma lēmumu vērsties Tiesā, bet dalībvalstis pirms pieteikumu nosūtīšanas Tiesai bija veikušas nepieciešamos transponēšanas pasākumus, tādējādi izvairoties no tiesvedības.

Dalībvalstis 2015. gadā pastiprināja centienus nodrošināt pilnīgu transponēšanu pirms Tiesas spriedumu pieņemšanas. Tomēr bija atlikušas četras sāktas lietas, kurās tika piedāvāta kavējuma nauda par dienu: divas lietas pret Poliju, un pa vienai lietai pret Grieķiju un Luksemburgu.

Vienā lietā attiecīgā dalībvalsts pabeidza transponēšanu un Komisija attiecīgi atsauca pārkāpuma procedūru ļoti vēlā tiesvedības posmā.¹¹⁹ Šī īpaši vēlā atsaukšana lika Komisijai apsvērt iespēju pārskatīt tās politiku par LESD 260. panta 3. punkta īstenošanu,¹²⁰ lai nodrošinātu efektīvāku un savlaicīgāku ES direktīvu transponēšanu dalībvalstīs.¹²¹

¹¹⁵ Komisija/Grieķija, [C-540/15](#). Komisija vērsās Tiesā pret Grieķiju, kas pilnībā neīstenoja Energoefektivitātes direktīvu. Tā ierosināja kavējuma naudu par dienu EUR 29 145,6 apmērā.

¹¹⁶ Komisija/Luksemburga, [C-684/15](#). Komisija vērsās Tiesā pret Luksemburgu, kas pilnībā neīstenoja Direktīvu, ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atvēršanas un neregulējuma režīmu. Tā ierosināja kavējuma naudu par dienu EUR 6700 apmērā.

¹¹⁷ Komisija/Slovēnija, [C-357/15](#). Komisija vērsās Tiesā pret Slovēniju, kas pilnībā neīstenoja Direktīvu par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem. Tā ierosināja kavējuma naudu par dienu EUR 8408,4 apmērā.

¹¹⁸ Direktīva [2012/19/ES](#).

¹¹⁹ Komisija/Polija [C-320/13](#), [IP/15/4499](#).

¹²⁰ [OV C12, 15.1.2011., 1.-5. lpp.](#)

¹²¹ [IP/15/4499](#).

VII. Secinājumi

Lielais pārkāpumu procedūru skaits 2015. gadā liecina, ka savlaicīga un pareiza ES tiesību aktu piemērošana dalībvalstīs joprojām ir nopietna problēma. Komisija turpinās pastiprināt reakciju gadījumos, kad tiks atklāti ES tiesību aktu pārkāpumi. Labāka regulējuma pasākumu pakete, kas tika pieņemta 2015. gada maijā, sniegs dalībvalstīm atbalstu un palīdzību, kas tām nepieciešama īstenošanas posmā un atvieglos tām ES tiesību aktu izpildi. Labāka regulējuma programmas ietvaros Komisija jau ir pastiprinājusi preventīvās darbības, lai atbalstītu dalībvalstis Savienības tiesību aktu īstenošanas procesā. Šajā sakarībā Komisija sniedz norādes un palīdzību dalībvalstīm, izmantojot plašu rīku klāstu (norāžu dokumenti, sanāksmes, semināri, ekspertu struktūras, īstenošanas un *ex post* novērtējuma ziņojumi, utt.). Tajā pašā laikā Komisija paredz stiprināt ES tiesību aktu izpildi, par pamatu izmantojot strukturētu un sistemātisku transponēšanu un valstu tiesību aktu atbilstības novērtēšanu. Tomēr arī dalībvalstīm ir jāpalielina to centieni nodrošināt atbilstību, lai ieguvēji būtu gan iedzīvotāji, gan uzņēmumi.

Atbilstoši Ž. K. Junkera vadītās Komisijas uzsvaram uz prioritāšu jomām ("*big on big, small on small*"), pašreizējām Komisijas izpildes politikas pieejām jāattīstās ar mērķi nodrošināt savlaicīgu un efektīvu izpildi. Komisija izvērtēs šo attīstību jaunā paziņojumā par Savienības tiesību aktu piemērošanu, kura mērķis ir vēl stratēģiskāka pieeja izpildei visās politikas jomās.